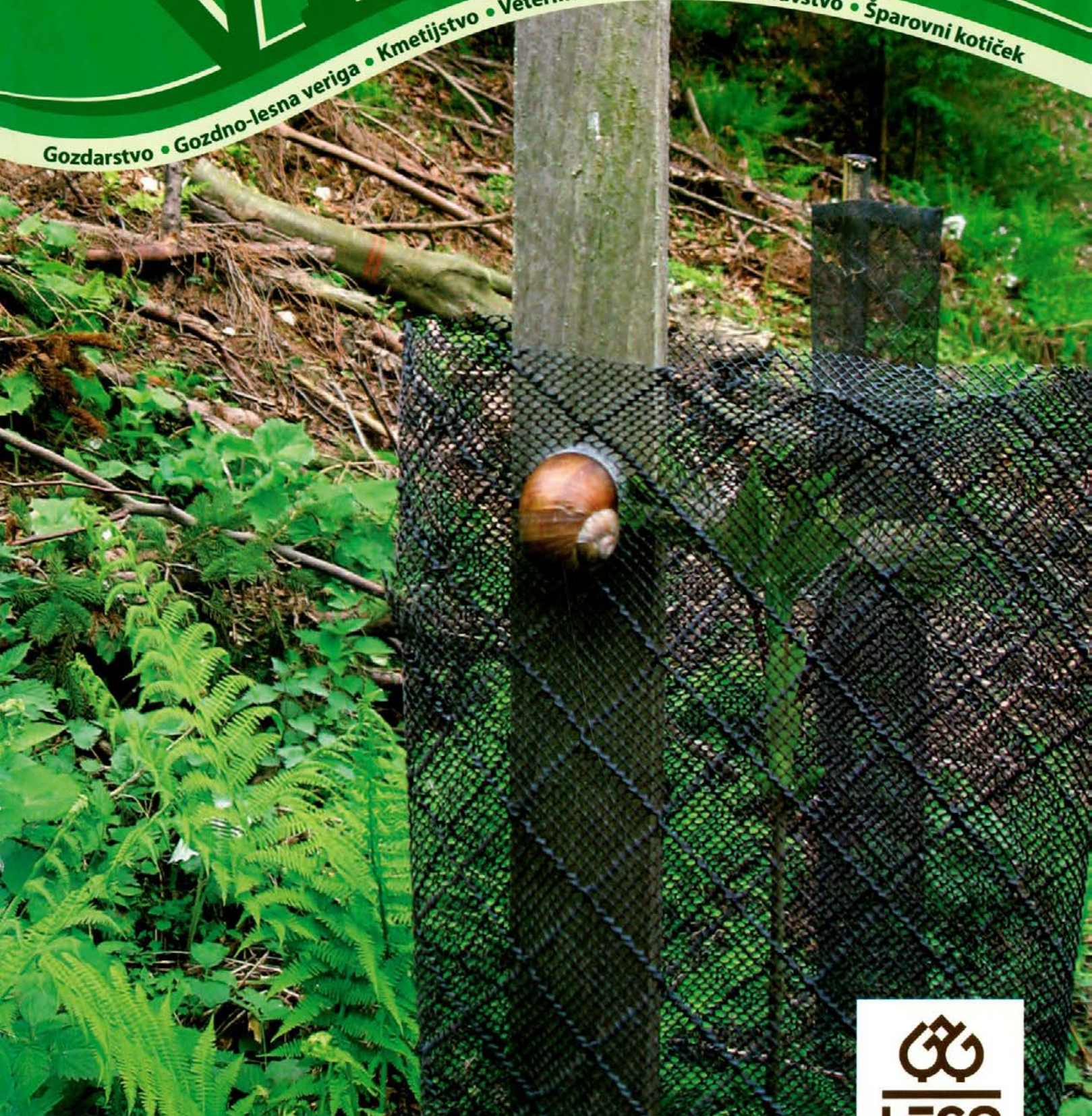

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

Gozdarstvo • Gozdno-lesna veriga • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Šparovni kotichek

Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Prgišče zgodovine

LESO
TEKA

Listnica uredništva

Krog ali spirala?

Marta Krejan

Naj bo vročina, mraz, dež, sonce, sneg ..., nikoli ne bomo vsi zadovoljni z vremenom in vedno bo vreme ena od najaktualnejših tem za pogovor. Sploh če nam ni všeč, imamo zelo veliko povedati o njem. Ampak naj še tako robantimo čez (sebično) vreme, bo ostalo le pri tem – pri našem robantenju. No, dokler gre le za nezadovoljstvo, ker nam vreme enostavno ni všeč, je še vse v redu, kadar pa pride do resničnih težav, takrat pa je namesto pritoževanja tako ali tako najbolje trezno

razmišljati in (po)iskati rešitve. V mislih imam poplave, hudournike, veter, ki odkriva strehe, točo ... Seveda je najhuje, kadar so ogrožena življenja ljudi, živali, posredno pa nas ogrožajo tudi suša, velike količine snega, predolge zime, dolgotrajno deževje in podobne "nevšečnosti". Vajeni štirih letnih časov in prehodov med njimi, kot se spodobi, smo zadnja leta precej presenečeni nad tem, kar počne narava. Letošnja dolga zima, velika temperaturna razlika, ki se je pojavila čez noč, in velike količine dežja v zadnjih mesecih ne vplivajo le na naša razpoloženja, ampak predvsem na kmetijstvo in, če se osredotočim na našo dejavnost, na gozdarstvo. Razmočene ali uničene gozdne ceste lastnikom gozdov, gozdarjem in gozdnim delavcem onemogočajo delo na terenu, delo v gozdu v dežju predvsem za sekače ni le zelo nevarno, v takem je dejansko nemogoče delati, zato so prisiljeni ostati doma; to pa pomeni, da bo treba izgubo nadoknaditi, da bodo težave z dopusti, da bodo težave s količino lesa, torej bo tudi na finančnem področju velik izpad. V takem primeru pa niso brez dela samo gozdni delavci – kaj naj žagajo na žagi, če ni hlobov? Kako naj prodajalci strankam ponudijo deske, če pa jih nimajo? Kako naj zaposleni dobijo plače, če pa delo stoji? Stokanje, pritoževanje in pasivnost bodo spiralo "začarali" v krog, zato je treba najti rešitve, da se izgubljen nadoknadi. Če malo "potrkam na vest" lastnikov gozdov, je ena od rešitev tudi ta, da svojega lesa ne prodajo tujcem, ampak poskrbijo, da ostane pri nas, saj s tem pomagajo ohranjati delovna mesta našim ljudem in omogočijo, da les oplemenitimo pri nas. Res je, da "sosedje" morda plačajo takoj, ampak kako je s tem, smo že govorili; na nas je, da nekaj naredimo za naše ljudi, da poskušamo vsak po svoje izboljšati stanje doma, če je le mogoče, seveda. Saj ne da se čutim posvečeno za "soljenje pameti" drugim. Nikakor ne, zavedam se le, da smo (skoraj) vsi v težavah; za nekatere smo krivi sami, druge je skuhal kdo drug, tretje pa nam posredno ali neposredno povzroča tudi narava. Zavedam se tudi, da lahko za izboljšanje stanja marsikaj naredimo, predvsem če držimo skupaj in se stvari lotevamo optimistično. Saj poznate tisti skoraj otipljivi neprijeten občutek, ko vstopite v sobo, kjer je polno ljudi slabe volje? Zelo je nalezljiv ... Je pa nalezljiva tudi dobra volja!

Informativni gozdarski storži v aprilu 2013

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.

ZGS OE SG

Za nami je ena s snegom najbolj radodarna zima v zadnjih petdesetih letih. Veliko vlage v obliki snega in dežja je bilo tudi v prvem spomladanskem mesecu. April, znan kot najbolj deževen mesec v letu, se je izneveril. 2. in 3. aprila je še rahlo snežilo, deževne padavine v obliki rahlih neviht in ploh so se pojavljale v časovnih krajših intervalih lokalno različno. Deževalo je še 22. in 23. aprila, drugače pa je v malemu travnu prevladovalo oblačno in delno oblačno vreme, popolnoma jasnih dni je bilo zelo malo. Tla so bila zelo razmočena, tako da nevarnosti za slab uspeh spomladanske saditve gozdnega drevja ni bilo. Letošnji april je bil toplejši od lanskega. Zrak se je segrel v drugi polovici poročevalskega meseca. V dolini so bile najnižje dnevne temperature v aprilu od -1 (8. 4.) do 15 °C (27. 4.), najvišje dnevne pa od 2 (1. in 2. 4.) do 24 °C (25., 26. in 30. 4.). V zadnjem tednu v aprilu se je zrak nad 1000 metri nadmorske višine segrel nad 12 °C. Na Rogli so 26. in 30. aprila

Gozdovi postajajo zopet prostor za divja odlagališča odpadnega gradbenega in drugega materiala – 21. 4. 2013 fotografirane odpadke na Navrškem vrhu so odstranili v čistilni akciji 27. 4. 2013 lovci LD Prežihovo.

izmerili celo 15 °C. V aprilu so bile velike razlike med najnižjo in najvišjo dnevno temperaturo.

Temperaturnih nihanj in zelo vlažnih tal smo "poklicno" bili zelo veseli gozdarji. Temperature nad 15 °C so predramile podlubnike, pogosta temperaturna nihanja pa so upočasnila njihov razvoj. Veliko vlage v zemlji je pripomoglo k boljši rasti in večji vitalnosti drevja. Zdrava in vitalna drevesa niso vaba za podlubnike. Zdravo drevo jih zalije s smolo. **Prve velike (knaver) in male smrekove lubadarje smo opazili v slovenjegraškem gozdnogospodarskem območju v kontrolno lovni pasteh s feromonskimi vabami v nižinskih predelih zadnje dni v aprilu, v višjih legah v aprilu naleta lubadarjev nismo zasledili. Če bodo vremenske razmere v maju ugodne za razvoj podlubnikov, bodo prva letošnja žarišča lubadark (z lubadarji napadena drevesa) vidna**

v juniju, lanskoletna prej. Zato bodimo tako gozdarji kot lastniki gozdov pozorni na dogajanja in spremembe v gozdnem prostoru. Lastniki gozdov in izvajalci del v gozdu upoštevajte navodila in časovne roke, podane na odločbah, ki so vam jih izdali revirni gozdarji javne gozdarske službe. Nepravočasno izvedena sanacija žarišča, po ujmi poškodovanega dela gozda ali obolelega gozdnega drevja predstavlja veliko nevarnost najrazličnejših gozdnih škodljivcev, predvsem pa zelo veliko namnožitev podlubnikov, ki lahko uničijo tudi večje površine gozda in povzročijo veliko gospodarsko škodo. Velika škoda nastane v gozdovih lahko tudi zaradi slabo izvedenega gozdnega reda (slabo obeljeni panji, nepravilno zloženi sečni ostanki, neizdelani vrhači, poškodovano mladovje zaradi sečnje in spravila dreves ...),

nepravočasno odpeljane hlodovine iz gozda in poškodb tal in gozdnih prometnic. Vsi naštet dejavniki negativno vplivajo na gozdni prostor kot celoto tudi na daljši rok.

Zaradi razmočenih tal so delavke in delavci v drevesnici Omorika pričeli izkopavati (dvigovati) sadike v drugi polovici aprila. Večina jih je bila posajenih pred prvomajskimi prazniki. Sadike listavcev je bilo treba še zaščititi pred objedanjem in lupljenjem divjadi (posamezna in skupinska zaščita). Sledili so prevzemi zaključenih gozdnogojitvenih objektov. V nižinskih predelih, na posameznih lokacijah pa tudi višje, so revirni gozdarji postavili kontrolno lovne pasti. Lastniki gozdov in delavci GG Slovenj Gradec so začeli izvajati načrtovana gozdnogojitvena dela tam, kjer jih zaradi obilo snega prej ni bilo možno. V aprilu se je povečalo število odkazil oz. označb

Deponija vej, pripravljena za mletje za kurjavo, na Šratneku nad Kotljami pri odcepu na Prežihovino je postala že v aprilu črno odlagališče najrazličnejših odpadkov (fotografirano 15. 5. 2013).

Nadaljevanje na str. 4

V aprilu v gozdovih Riflovega vrha pri Prevaljah; nad tlemi je bilo še mirno, bolj živahno pa v tleh med koreninami. Ose zapredkarice so bile 25. 4. 2013 že skoraj popolnoma preobražene v odrasle žuželke. Rojenja v aprilu še ni bilo.

drevja za posek v zasebnih gozdovih. Na posameznih krajevnih enotah so posvetili več časa trasiranju vlak (PRP – program razvoja podeželja).

Na oblikovanje gozdne krajine vplivajo tudi krčitve gozdov za kmetijsko in drugo rabo tal. Število krčitev se povečuje tudi v koroški območni enoti, vendar ne tako intenzivno kot drugje po Sloveniji. Kakšni so pogledi gozdarstva na krčitve v gozdnem prostoru, so razglabljali 10. aprila 2013 gozdarski in drugi strokovnjaki na 30. gozdarskih študijskih dnevih v izvedbi Biotehniške fakultete Oddelka za gozdarstvo in obnovljive vire. Na izobraževalnem dogodku so sodelovali tudi gozdarji ZGS.

April je tudi ekološko obarvan mesec, 22. aprila je namreč svetovni dan Zemlje. Takrat se med drugim spomnimo na škodljive človeške vplive na naravo in z najrazličnejšimi dejanji poskušamo koristno vplivati na naš življenjski prostor. Prvi dan Zemlje je bil pred 36 leti. Tudi letos smo sodelovali na raznih čistilnih akcijah v našem bivalnem okolju in gozdovih. **V koroških gozdovih je bilo manj odpadkov kot lansko leto. Morda je to rezultat osveščanja, predvsem pa dolge zime. Opažam pa, da neosveščeni posamezniki ponovno odvažajo ostanke gradbenega materiala in kosovne odpadke v gozdove v bližini mest in naselij.**

Tako kot vsako leto so bila tudi letos v čistilnih akcijah zelo aktivna posamezna društva, med njimi tudi lovci. Ti so se v aprilu srečevali in izmenjevali svoja strokovna mnenja na lovskih razstavah. Osrednja prireditve je bil mednarodni sejem lovstva in ribištva "Lov" v Gornji Radgoni, istočasno pa je potekal tudi mednarodni sejem aktivnosti in oddiha v naravi "Natura". Ljubitelji narave in lova so lahko obiskali zanimivo prireditev s številnimi aktivnostmi od 19. do 21. aprila 2013.

Gozdarji namenimo več časa za osveščanje javnosti v tednu gozdov. Številne aktivnosti bodo v okviru programa letošnjega tedna gozdov med

Lovske razstave so namenjene tudi javnosti, še posebno šolski mladini, ki pod vodstvom lovcev spoznava živali in njihov življenjski prostor (razstava na Prevaljah, 21. 4. 2013).

27. majem in 2. junijem, nekatere pa pred njim in kasneje. **Sporočilo tedna gozdov v letošnjem letu je "Gozdovi za vse".** Uvodna prireditve bo 28. maja ob 10. uri pred stavbo Gozdarskega inštituta Slovenije, kjer bosta predstavitev sporočila tedna gozdov in rezultatov natečaja "Trajnostno ravnotežje med različnimi interesi v gozdu" ter ogled razstave o gozdu in gozdarstvu. O osrednji prireditvi gozdarjev ZGS OE Slovenj Gradec – regijskemu kvizu o poznavanju gozda na Gozdni učni poti Grašin na Muti, ki bo 29. maja – in ostalih aktivnostih v tednu gozdov bomo poročali v naslednji številki Viharnika.

Pomen in varstvo mokrišč

Maša Tamše

V četrtek, 25. aprila, smo dijaki drugih letnikov Gimnazije Slovenj Gradec pouk preživeli v naravovarstvenem duhu. Za ogrevanje je poskrbel gospod Jurij Gulič, ki nas je skozi predavanje popeljal v svet mokrišč ter njihovega pestrega nabora rastlin in živali. Po ogledu razstave fotografij na omenjeno temo v avli šole smo se odpravili na teren. S planinskimi čevlji na nogah in opremljeni z insekticidi, rokavicami ter zaščitnimi oblačili smo se na Vrhah razdelili v tri skupine. Vsaka izmed skupin se je preizkusila v različnih nenavadnih veščinah, ki so bile mnogim udeležencem poprej neznane, zato smo s še večjim zagonom poprijeli za delo.

Tako smo gozdarjema pomagali pri odnašanju izsekanih dreves, dreveščkov, vej in vejic iz gozda do ceste, kamor je ponje kasneje prišlo transportno vozilo,

in tako pretegnili mišice, ki do tedaj morebiti še niso dojele, da je delo na terenu stvar, ki zahteva popolno zbranost.

Mnogo novega smo izvedeli tudi o skrivnostnem svetu mineralov in kristalov. Prijazni gospodični iz Zavoda za varstvo narave sta nam predstavili številna imena, fizikalne lastnosti in uporabnosti le-teh, za lažje memoriranje pa smo rešili delovni list in opravili eksperiment.

Na zadnjem postanku nas je čakala kopica zanimivih podatkov. Med drugim smo izvedeli marsikaj o drevesnih vrstah v naši lepi deželi ter o izsekavanju gozdov in ekologiji. Posegli smo tudi v notranjost smreke in bora, vsakemu od njih po posebnem postopku določili starost, hitrost rasti ter opravili hiter "zdravstveni pregled".

Dan smo zaključili kar malce utrujeni (verjemite, svež zrak v kombinaciji s soncem, gibanjem in vonjem po pršilu proti klopm lahko človeka še kako utruji!), a polni vtisov in novega znanja, ki ga bomo seveda z veseljem delili naprej.

Srečanje z avstrijskimi gozdarji

Vlado Petrič, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Na pobudo upokojenega gozdarja dr. Franca Pečnika so nam v petek, 26. aprila 2013, avstrijski gozdarji vrnili srečanje, ki smo se ga jeseni udeležili pri njih. Zbrali smo se na sedežu KE Dravograd.

Po kavici nas je v dvorcu Bukovje v poročni dvorani lepo sprejela županja Občine Dravograd Marijana Cigala. Po pozdravnem govoru sem avtor prispevka v kratki predstavitvi opisal gozdove v OE Slovenj Gradec in Občini Dravograd – bivša KE Dravograd. Predvsem sem poudaril povečanje lesne zaloge, ki se konstantno povečuje. Direktor GG Slovenj Gradec Silvo Pritrznik je predstavil bodočo vizijo delovanja podjetja, Kramer pa je v kratki predstavitvi orisal zgodovino dvorca Bukovje. Po ogledu dvorca in pokušini domačih dobrot je vse udeležence srečanja županja počastila s posebnim priložnostnim darilom – knjigo o zgodovini Dravograda. Pred napotitvijo na ogled terenskih značilnosti Dravograda smo si ogledali še grajski vrt. Terenska pot nas je vodila preko idilične vasice Vič preko Goriškega vrha, kjer smo

Dr. Pečnik z avstrijskim kolegom

se ustavili na razgledni ploščadi blizu "ranča" Rada Krpača in ob obvezni pokušini "kimperškega redbula" pot nadaljevali do ostriške cerkve, kjer v neposredni bližini domuje upokojeni gozdar Stanko Mori. Ob pogovoru o damjaki in škotskem govedu smo "kimperški redbul" okušali še drugič. Pot smo nadaljevali po asfaltirani cesti proti Dravogradu in se končno ustavili na Grajski bajti in si ob odlično pripravljenem golažu in polenti obljubili, da se še srečamo.

Predstavitve vizije GG SG v dvorcu Bukovje

Tujerodne drevesne vrste v parku Pišce

Boštjan Jurič

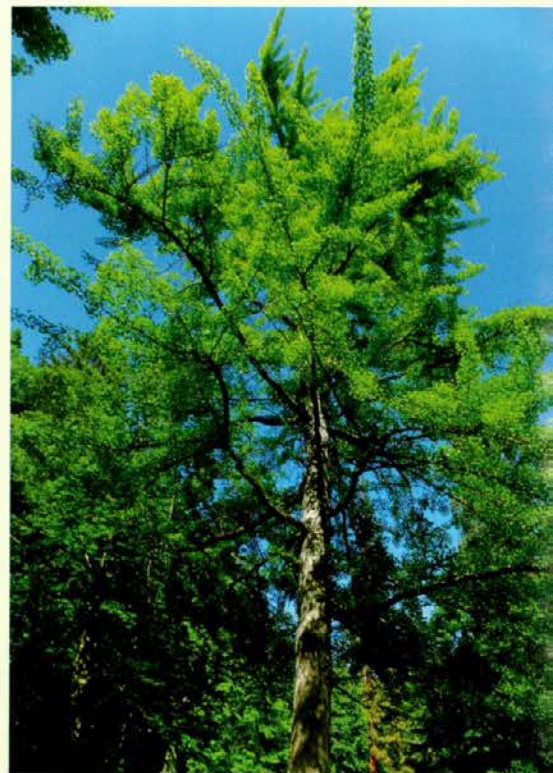
Ker je Viharnik gozdarska revija, sem se v tej številki odločil pisati o gozdarstvu najbližji temi – drevesih. Ko sem se nekoč potikal po grajskem parku v slikoviti vasi Pišce na Bizeljskem, sem opazil nenavadna drevesa, podobna orjaškim cipresam, in nekaj drugih bolj ali manj neznanih dreves. Ko sem se o tem nekoliko pozanimal, sem izvedel, da je bil pred pišečkim gradom v 18. stoletju ali še prej zasajen vrt, ki so ga v 19. stoletju oblikovali v angleškem slogu ter vanj zasadili številne tuje rastlinske vrste. Park danes sicer nima več tako formalne zasnove, kot jo je najbrž imel včasih, vendar je v svoji kultivirani divjosti še vedno zelo privlačen, kmalu pa bo najbrž v obnovljeni podobi zasijal tudi grad, ki ga prenavljajo že nekaj let. Ne vem, če ste uganili, toda tista "orjaška cipresa" je v resnici sekvoja. Če smo natančnejši, orjaški mamutovec (*Sequoiadendron giganteum*), sekvojin sorodnik. Mamutovci so največja drevesa na svetu, doma pa so iz gorovja Sierra Nevada v Severni Ameriki. V višino lahko

dosežejo 80 metrov in več in neverjeten obseg debla preko 30 metrov. Temu primerna je tudi njihova dosežena starost, saj ocenjujejo, da je najstarejši živeči primerek star 3500 let! Tako starih dreves v Sloveniji seveda nimamo, se pa v raznih parkih in botaničnih vrtovih najde kar nekaj primerkov orjaškega mamutovca. Od tega kar trije rastejo v parku Pišce.

Poleg mamutovca v praku najdemo še eno drevo, ki zbujajo največje spoštovanje – dvokrpi ginko (*Ginkgo biloba*). Gre za še en živi fosil, saj že preko 200 milijonov let prisostvuje razvoju Zemlje. Kljub temu da ima ginko liste, ga uvrščamo med iglavce oziroma najverjetneje predstavlja prehod med iglavci in listavci. Ginko domuje v vzhodni Aziji, na Kitajskem in Japonskem ga že tisočletja častijo kot sveto drevo. Z njim so tradicionalno zdravili mnoge bolezni in tegobe, za svojega pa ga je vzela tudi sodobna medicina, ki izvlečke iz njegovih listov priporoča predvsem za izboljševanje prekrvavljenosti možganov, kar vpliva na boljšo koncentracijo in spomin, pomagal pa bi naj celo pri zgodnejših stopnjah Alzheimerjeve bolezni. Še ena njegovih osupljivih lastnosti se je razkrila ob eksploziji jedrskega reaktorja v Černobilu, ko so radiologi ugotovili, da je pod njegovo krošnjo negativno sevanje praktično povsem izničeno. Tudi ginko lahko doseže častljivo starost 1000 let. V Sloveniji najdemo kar nekaj primerkov, saj je ginko precej neobčutljiva vrsta, ki raste skoraj povsod.

Poleg teh dveh impozantnih vrst najdemo v parku še druge, manj zveneče, pa vendar nič manj zanimive rastline: še eno sekvojino sorodnico z vzhodne poloble – kriptomerijo; katalpo, ki s svojimi ogromnimi listi daje odlično senco, poleti pa tvori dolge, cigaram podobne semenske stroke (nekateri jo imenujejo kar cigarovec); tulipanovec – precej veliko severnoameriško drevo, katerega cvetovi menda spominjajo na tulipane; trnato gledičijo, prav tako iz Severne Amerike, ki sem jo sam zmeraj imel za akacijo. V resnici pa gre za sorodnico "naše" robinije, le da so njeni trni nekajkrat daljši (do 10 cm). V parku najdemo tudi takšne tuje vrste, kot je pacipresa ter rdečelistna bukev, ki pa jih zaradi velike razširjenosti ne smatramo več za tuje.

Dejstvo pa je, da niso vse tujerodne

Častiti ginkovec

rastlinske vrste zgolj v okras in nenevarne kot zgoraj opisane. Ker na novem območju, v katerega so prinešene, nimajo naravnih sovražnikov, lahko namreč kaj kmalu postanejo invazivne, s čimer pričnejo ogrožati domače rastlinske in živalske vrste. O tem pa več prihodnjik.

Ogromni mamutovec

Rdečelistna bukev

Jelov metličasti rak

Jerneja Čoderl, univ. dipl. inž. gozd.

☎ ZGS OE SG

Pri odbiri drevja za posek gozdarji zelo pogosto naletimo na jelova drevesa, ki so rakava. Rak je pri jelki tudi večkrat povod za odkazilo drevesa. Bolezen je, med drugimi lokacijami, precej razširjena v gozdnogospodarski enoti Radlje – desni breg, saj imamo na Pohorju največ jelovih rastišč. Sicer se jelov metličasti rak pojavlja na jelkah vseh starosti, na različnih legah, v različnih sestojih in na različni talni podlagi. Okužbe so verjetnejše in močnejše na vlažnih mestih in mestih, ki niso dovolj prevetrjena.

Jelovega metličastega raka povzroča rja z znanstvenim poimenovanjem *Melampsorella caryophyllacearum*. Rja ima vmesnega gostitelja na različnih zeliščih. Spore od zelišč veter prenaša na jelko, kjer prodrejo skozi skorjo mladih poganjkov. Mesto vdora nabrekne. Naslednje leto gliva vraste v brst oz. poganjek in začne tvoriti metlico. Metlica z leti doseže velikost tudi do en meter. Na drevesu ostane okoli 20 ali pa celo do 60 let. Ko se metlica odlomi, odpade, na veji ali na deblu pa ostane nabrekli. Lubje na tem mestu poka, nastane zaprti ali odprti rak. Odprti rak je pogostejši, iz osnovne veje pa preide tudi na deblo. Deformacije opazimo pri pregledu dreves, in če rak "objema" deblo z vseh strani, je prav, da drevo določimo za posek.

Z rakom enostransko okuženo deblo jelke. Rak še ne narekuje odkazila.

Pravočasen posek rakavih jelovih dreves lastniku zagotavlja, da bo drevo kljub deformaciji bolje skrojil, kakor pa če se deblo na mestu novotvorbe zlomi samo. Lomi so zelo pogosti ob vetro- in snegolomih ter ob pojavih žleda. Odlomljen del drevesa lahko pade npr. v mlade faze gozda in povzroči nepotrebne poškodbe in lome v mladovju.

Spore rje se z okuženih jelovih iglic metlice z vetrom prenašajo na zelišča, z okužbo zelišč se razvojni krog rje ponavlja.

Odlomljen vrh jelke kot posledica jelovega metličastega raka

Veja ali deblo jelke se zaradi rakaste tvorbe začne sušiti. Pri starejših drevesih s širitvijo raka skorja odpada in nastane odprti rak. Rak na deblu prizadene prirastek drevesa in zmanjšuje vrednost lesa na mestu deformacije. Rakast les je mogoče izkoristiti za kurjavo, vendar se težko cepi.

Pri drevesih, kjer se pojavlja jelov metličasti rak, so problem še posredne škode na lesu, ki jih povzročajo razne trohnozne glive. Skozi rakava mesta vdrejo glive v notranjost debela, kjer se širijo in popolnoma razvrednotijo les. Z rakom okužena debela pod vplivom vdora gliv strohnijo.

Kako ukrepati za zmanjševanje pojava jelovega metličastega raka?

Pomembni so ukrepi v mladih sestojih, ki so okuženi z rakom. Priporočljivo je mlade faze jelovij čistiti vsakih pet let in odstraniti vsa obolela drevesa. Za drevesa, ki imajo rak na vejah, je dovolj, da te veje odrežemo. Če ima drevo rak na deblu, ga posekamo. Če dosledno izvajamo ukrepe v mladih fazah, zelo zmanjšamo pojav jelovega metličastega raka v odraslih sestojih.

Vir: Maček, J. (2008): Gozdna fitopatologija, Ljubljana, str. 309–313

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480

faks: 02 88 42 684

e-mail: vihnarik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:

Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik

Lektorica:

Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:

Zaščita sadik (ne po poljeje)

Foto: Gorazd Mlinšek

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi ršenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Travniška združba v okviru naravnega travinja

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Foto: Marta Krejan

Pomlad je in po obilnih padavinah, ki smo jih nazadnje imeli, trava kar hitro raste, sama pa se najbolj razveselim pisanih travniških cvetlic, ki pa jih najdemo le še redkokje. Travniki (razen nekaterih višinskih) se glede pestrosti botaničnih vrst počasi, a vse bolj očitno praznijo. Tako lahko oko poznavalca določi tip travniške združbe, značilne za prekisla ali siromašna, zamočvirjena ali alkalna tla.

Travniška združba ni naključna združba rastlin, je torej ogledalo okolja oz. rezultat tega, kako gospodarimo s travnimi površinami. To pomeni, da se ob podobnih dejavnikih okolja na različnih lokacijah razvijejo podobne travniške združbe, sestavljene iz istih rastlin. Tako te združbe tvorijo prepoznavne skupine. Najpogostejša združba pri nas je združba visoke pahovke, ki ob zmernem gnojenju in dvo- do trikratni rabi uspeva na najboljših rastiščih. To združbo poleg visoke pahovke tvorijo še pasja trava, travniška bilnica, travniška črna detelja, ptičja grašica, ripeča zlatica, dvoletni dimek, razprostrta zvončnica, vzhodna kozja brada in druge. Največji delež pa seveda zavzema visoka pahovka.

Natančna določitev travniških združb na nekem območju omogoča izdelavo vegetacijskih kart, na podlagi katerih lahko strokovnjaki na terenu zanesljivo sklepajo o lastnostih tal, značilnostih podnebja in načinu rabe na določenem

travinju. Združba visoke pahovke se ob intenzivnejšem gnojenju in rabi hitro spremeni v pašnik trpežne ljuljke. Ker pa se travna ruša glede na vplive okolja in delovanja človeka spreminja in tako ni stalna, lahko ob pomoči strokovnjakov tudi načrtujemo, s katerimi posegi in do katere stopnje lahko določeno travno združbo spremenimo.

Vir: Branko Kramberger, Pridelovanje krme, Visoka kmetijska šola, Maribor 1995.

Svetovni dan gibanja – 10. maj Z redno telesno dejavnostjo v zdrava zrela leta

Nina Pogorevc, Zavod za zdravstveno
varstvo Ravne na Koroškem

Vsako leto 10. maja obeležujemo svetovni dan gibanja, katerega ključni cilj je spodbujanje telesne dejavnosti in zviševanje deleža telesno dejavnega prebivalstva v vseh okoljih in v prostem času.

Vsak dan smo v gibanju, pa vendar, eni bolj intenzivno, drugi nekoliko manj.

Redno telesno gibanje v otroštvu in adolescenci, ki se nadaljuje v odraslo dobo, je pomembno za telesno in duševno zdravje ter dobro počutje posameznika in populacije. Zakaj? Gibanje je osnovna človekova potreba, tako kot potreba po zraku, vodi, hrani in svetlobi.

Za današnji način življenja je značilno, da veliko časa presedimo v službi ali v avtomobilu, v šoli, pred televizorjem, pred računalnikom, zato je še toliko bolj pomembno, da si vzamemo čas za

gibanje. To lahko izkoristimo tudi ob hoji v službo, ob domačih opravilih, lahko pa si vzamemo čas za hitro hojo ali kolo. Gibanje

okrepi imunski sistem in postanemo bolj odporni proti boleznim. Gibanje pri otrocih ugodno vpliva na njihov učni uspeh. Redna telesna dejavnost izboljšuje telesno kondicijo, vzdržuje gibčnost, ravnotežje, zdravo držo. Telesna dejavnost pomaga vzdrževati normalno telesno težo in zmanjša maščobno tkivo. Pripomore k zmanjševanju stresa, depresije, strahu in osamljenosti. Spodbuja dobro počutje, ugodno vpliva na oblikovanje samopodobe in samospoštovanja. Omogoča druženje s prijatelji.

Ob svetovnem dnevu gibanja izvajamo na ZZV Ravne nekatere aktivnosti za spodbujanje telesne/gibalne dejavnosti. Med ostalimi dejavnostmi v nedeljo, 2. junija 2013, v sodelovanju z območnimi zdravstvenimi domovi, številnimi nevladnimi organizacijami in društvi organiziramo tradicionalni pohod na Uršljo goro "Koroška v gibanju brez tobaka". Vljudno vabljeni, da se nam pridružite!

Obvezno cepljenje proti steklini pri psih

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.

Spomladi se pričnejo akcije cepljenja psov proti steklini. Slednje so aktualne še iz časov, ko so jih bile veterinarske organizacije po pravilniku obvezane izpeljati do konca meseca maja. Pravilniki akcije preventivnega cepljenja psov na terenu od leta 2006 ne zahtevajo več, a se te še vedno pojavljajo, predvsem z namenom, da približajo obisk veterinarja v bolj oddaljene vasi.

Akcije se praviloma izpeljejo v marcu in aprilu in sedaj so končane, pse pa se lahko še celo leto cepi na veterinarskih postajah. Na podlagi Pravilnika o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranje stekline morajo imetniki psov zagotoviti cepljenje psov proti steklini, ko le-ti dopolnijo tri mesece starosti. Ponovna cepljenja je treba opraviti v rokih, ki jih določijo proizvajalci cepiv,

Vir: www.dogstar.com

vendar od zadnjega cepljenja ne sme preteči več kot 12 mesecev. Pred cepljenjem mora biti pes zdrav, ob cepljenju pa dobi tudi tablete proti notranjim zajedavcem, ki jih preventivno zaužije po cepljenju. S cepivom mu namreč vbrizgajo oslavljen ali mrtev virus, proti kateremu se mora boriti, da lahko razvije ustrezna protitelesa, ki ga kasneje ščitijo.

Steklina je ena od zelo redkih virusnih obolenj, ki ogroža prav vse sesalce. Po svetu (po podatkih SZO) zaradi stekline še vedno umre med 50 000 in 60 000 ljudi in skoraj polovica je otrok pod petnajstim letom starosti. Pse torej proti steklini cepimo tudi zaradi zaščite ljudi. V zadnjih letih smo s cepljenjem v obliki vab (divje živali so rezervoar!) s pomočjo letal (v spomladanskem in jesenskem času) zelo zmanjšali število obolelih živali, ker pa tega niso počeli tudi v sosednjih pokrajinah Hrvaške, se bolezen vedno znova pojavlja zaradi migracije divjih živali.

Preiskujejo pa se tudi uplenjene lisice in ugotavlja se njihovo imunost na virus stekline, saj je prenos bolezni na domače živali najpogostejši prav preko ugriza stekle lisice. Kljub vsem tem ukrepom pa se iz leta v leto še vedno pojavlja določeno število pozitivnih živali, predvsem lisic in posameznih domačih živali.

V letu 2012 je bilo za steklino pregledanih 2.161 živali iz območja 198 občin v Republiki Sloveniji. Prisotnost virusa stekline je bila ugotovljena pri treh lisicah, in sicer februarja ena lisica v občini Cirkulane, junija ena lisica v občini Tolmin, decembra ena lisica v občini Videm.

Po vseh teh podatkih Slovenija velja za okuženo območje, zato je cepljenje psov vsako leto zakonsko obvezno. Nespoštovanje omenjene obveznosti je prekršek, za katerega je v skladu s 5. odstavkom 96. člena zakona o veterinarskih merilih skladnosti določena globa v razponu od 125 do 417 evrov.

Roj

Janez Bauer

Zima se je potegnila prav sredi pomladi, nato pa je naenkrat vse ozelenelo. Zacvetel je hrib in dol in narava se je zavila v pisano barvno paletto. Za naše čebelice se je naenkrat odprl pravi raj.

Od prvega žarka jutranjega sonca pa vse do mraka so čebelice pridno izletavale iz panja in vanj prinašale medicino in vodo, njihove noge so bile obložene s polnimi koški cvetnega prahu. V panju se je kopičila hrana in matica, kraljica v panju, je pridno zalegala jajčeca v prazne celice. Čebelji rod se je množil iz dneva v dan. Vsak dan se je izvalilo več čebel in kmalu so se prerivale in drenjale po ulicah med sati. Pa saj je hrane dovolj in veliko lepše se je malo podrenjati s kolegicami, si izmenjati novice in reči kakšno čez vreme. Tako so si mislile mlade čebele in pridno predelovale medicino v prvi letošnji med. Druge so raje očistile celice, nahranile čebeljo zalego in malo prezračile panj, da se je medicina hitreje gostila. Tiste najmlajše pa so se kar prerivale okrog matice, jo hranile in negovale in ji pripravljale celice, da bo čim prej zalegla vanje. Res, praznih celic je vsak dan manj, le prav na robu satja se še najde kakšna. Pa tudi prvi troti so se že izvalili in ustvarjajo dodatno drenjanje in prerivanje. Le okrog poldneva se odpravijo malo ven, okrog panja na potep, drugače so pa cel dan v panju in samo dobro jejo in pijejo. Ja, kako lepo se jim godi! Čakajo na mlado matico, da jo oplodijo. Res so mlade čebele, ki gradijo satje, že izdelale prve matične nastavke. Le kdaj bo matica zalegla, pa da se bo izvalila še kakšna nova matica? Navadnih celic za čebele prinašalke ji že primanjkuje.

Stare čebele, tiste od lani, ne morejo kar preko celega dne samo nabirati medicino in cvetnega prahu in vsega skupaj tovoriti domov v panj. Se že hitro utrudijo. Pa tudi v panju ni več nobene prave volje po gradnji satja in nabiranju medicine. Odkar je matica zalegla matičnike, se je v družino naselilo neko čudno razpoloženje. Vse čebele so v nekakšnem pričakovanju. Nobena noče več kam daleč od doma, da ja ne bi česa zamudila. Posedajo pred panjem in čakajo. Le kaj bo?

V lepem jasnem dopoldnevu, ni še odbilo dvanajst, pa se je v panju, ravno okrog matice, pojavil čuden nemir. Odkar je matica zalegla matičnike, se ji ni več ljubilo zalegati in je vidno shujšala.

Postala je prav vitka. Kot bi se pripravljala na dolgo potovanje. Čebele okrog nje so postale zelo nemirne. Hitro so izletavale in se zopet vračale v panj. Vsako sekundo jih je bilo več, ki so vabile matico na plano. Končno se je le odločila in odletela z drugimi čebelami. Za njo in pred njo pa kar za cel oblak čebel. To je roj! Kar polovica vseh čebel se je odločila in pospremila matico na pot do novega domovanja. V panju so ostale samo tiste mlade in pa nove matice v matičnikih, ki se bodo izvalile čez dan ali dva.

Roj z matico pa ni dolgo letal po zraku. Matica ni bila vajena dolgih poletov, pa tudi čebele so bile težke, saj so imele polne želodčke. Preden so zapustile panj, so se dobro založile s hrano. Usedle so se na vejo bližnjega drevesa in se združile v gručo. Takoj so poslale naokrog čebele opazovalke, da jim poiščejo primerno domovanje za novo čebeljo družino. Roj pa je obmiroval na veji.

Kako se je razveselil čebelar! Prvega roja je vsak vesel, saj rojijo le najboljše družine. Hitro si je pripravil zabojček na dolgi palici, tako da bo dosegel roj na veji. Čebele je nato malo popršil z vodo, da so obmirovale, nato pa je s krepkim

Roj na veji

Nadaljevanje na str. 10

Čebelar "strese" čebele z matico v zabojček.

sunkom stresel roj v podstavljen zabojček. Kakor hitro je bila v zabojčku tudi matica, so se vse čebele obrnile proti njej in pričele močno mahati s krili. Na ta način so razširjale vonj matice po okolici in v zabojčku so se kmalu združile vse čebele roja. Čez nekaj časa, ko so čebele v zabojčku obmirovale, jih je čebelar odnesel v čebelnjak in vsul v prazen panj. Vanj je že prej nastavil okvirje s satnicami, saj roj zelo rad izdeluje satje. Kot mlada družina poskrbi za svojo posteljo, tako si tudi čebele izdelajo svoje satje, ki je njihova postelja in shramba. Čebelar pa je povečal svoje čebelarstvo za še eno družino, ki mu bo kmalu napolnila posodo s sladkim medom.

Čebelarjeva nova družina čebel

Klekljarice Koroške razstavljajo v dvorcu Bukovje

Vančy

Foto: Marta Krejan

Predsednica društva koroških klekljaric Mira Časar

V dvorcu Bukovje je bila aprila na ogled postavljena razstava čipk, delo klekljaric Koroške. Že s sten takoj pri vhodu in po celem stopnišču te pozdravijo številne in raznobarvne čipke, tako da se slučajni obiskovalec nikakor ne more upreti ogledu res čudovite razstave. Ta pa potem zapolni še tri grajske sobane. Lepšega ambianta za tako razstavo si res ne bi bilo mogoče želeli.

Po ogledu čudovite razstave sem se pogovoril s predsednico naših klekljaric, Miro Časar, ki mi je ljubeznivo razkazala njihove umetnine in povedala par zanimivosti o nastajanju razstavljenih čipk: "Razstavljenih imamo tristo čipk, ki so delo petinsedemdesetih klekljaric Koroške. Kot društvo obstajamo že od leta 2004, prej pa smo delovale kot sekcija kulturnega društva Prevalje. Kot sekcije še vedno delujemo po posameznih občinah koroške – devet sekcij v Črni, Mezici, na Prevaljah, Ravnah na Koroškem, v Dravogradu, Slovenj Gradcu, Mislinji in Radljah ob Dravi, kjer smo tudi registrirani in imamo sedež našega društva. Pereč problem je en skupni prostor, kjer bi se lahko nemoteno srečevali,

imeli svoje arhive in klekljarske pripomočke. Posamezne sekcije se potegujejo za finančna sredstva po občinah na razpisih, večinoma pa se sami financiramo s svojo članarino. S svojimi čipkami sodelujemo na razstavah po Sloveniji, Avstriji, posameznice pa tudi širše po Evropi. Koroške klekljarice smo tudi članice OIDFA (mednarodna organizacija za klekljanje in šivanje čipk). Štiri koroške članice smo sodelovale na mednarodnem kongresu čipkaric v Franciji, kjer smo na temo "rastline v čipki" prejele najvišje priznanje po mnenju obiskovalcev. Sodelovalo je 21 razstavljavcev. V organizaciji OIDFA nas je včlanjenih petdeset članic iz cele Slovenije. Sedaj se pripravljamo za razstavo v Avstraliji, kjer bo letos potekal svetovni kongres čipk.

Po rož'ce v mesto

Tatjana Krejan Košan,
predsednica ČS Stari trg-mesto

Četrtni skupnosti Stari trg-mesto in Center ter Turistično društvo Slovenj Gradec so v počastitev svetovnega dneva zemlje 20. aprila 2013 na Trgu svobode v centru Slovenj Gradca že drugič uredili rožni trg, na katerem so se predstavili koroški vrtnarji. Vrtnarja Jehart iz Šmartnega, Vrtnarja Novak iz

Vuhreda in Drevesnica Omorika z Mute so ponujali sadike za balkonske in vrtnne zasaditve, ljubiteljski gojitelji pa so lahko zamenjali svoje rož'ce na rožnem boljšem trgu. Na prireditvi so se predstavila tudi druga društva, katerih dejavnost je povezana z zemljo: Ekološko društvo, Društvo AJDA, Turistično društvo Vedrin, Turistično društvo Murn in Turistično društvo Mislinja ter Gostilna Neža z Vrh. Na stojnicah so bile obiskovalcem na voljo razne domače sladke dobrote, namazi iz čemaža, pekli smo palačinke in pili rožni čaj.

Tatjana Krejan Košan je postregla s čajem

Veselimo pa se že leta 2016, saj je dogovorjeno, da bomo takrat gostitelji Slovenci."

Predsednici Miri Časar sem zaželel še veliko uspehov pri klekljanju in seveda tudi dobre odzive z razstav. Lani so prejeli zlati grb občine Dravograd, za kar jim še posebej čestitam. Vendar pa vem, da čipke v vsej njeni nežnosti ne moreš dovolj lepo opisati, saj je še fotoaparati profesionalnega fotografa komaj zaobjame, zato naj slike povedo svoje.

Ob cvetju in sladkih dobrotah so se razvili tudi resni pogovori.

Blagoslov kapele na ekološki kmetiji Leder

Prof. dr. Zdravko Praunseis

Danes se že lahko vprašamo, kdo v Sloveniji ne pozna ekološke kmetije Leder, ki je po svojih ekoloških pridelkih in živilih z blagovno znamko Biodar znana tudi na avstrijskem Koroškem. Gospodar kmetije Anton Ažnoh ve povedati, da se ljudje kljub recesiji vedno bolj zavedajo, kako pomembna je zdrava prehrana za človeško telo, saj je tudi v teh težkih časih največ povpraševanja po piščančjem mesu in teletini ter ekološko pridelani zelenjavi in sadju. Na ekološko kmetijo Leder ne zahajajo samo kupci ekoloških pridelkov, ampak naokrog radi pridejo tudi ljubitelji lepe narave in uživalci čistega zraka. Z Ledrove kmetije se ponuja prelep razgled na naše koroške vršace Uršljo goro in Peco.

Tudi prvo soboto v mesecu aprilu je bilo na Ledrovi kmetiji živahno, pa ni šlo za "dan odprtih vrat", predstavitev ekoloških izdelkov, ampak za dogodek blagoslova pred kratkim obnovljene kapele, ki stoji ob križišču cest med Ledrovo staro in novo hišo. Ledrov *dedi* in *bica* vesta povedati, da legenda opisuje, da je bil na mestu današnje kapele že konec 18. stoletja postavljen lesen križ kot znamenje nekega dogodka. Zidano podobo je današnja obnovljena kapela dobila šele leta 1976. Zob časa je naredil svoje, tako da je bilo treba kapelo obnoviti v celoti, vključno z novimi ometi in poslikavami. Notranjost kapele krasi prekrasen kip Marije Magdalene in angela. Zunanost in notranjost kapele pa sta v nočnem času tudi osvetljena. Blagoslov kapele je vodil slovenjgraški župnik Tadej Legner ob prisotnosti celotne družine Leder, bližnjih in daljnih sorodnikov, sosedov in nekaterih rednih kupcev bioloških izdelkov kmetije Leder. Župnik je v svojem nagovoru poudaril, da poleg vsakdanjega življenja obstaja tudi versko življenje, na katerega ne smemo pozabiti, če želimo biti srečni v življenju. Dejal je, da je ravno ta obnovljena kapela

dokaz, da so bili verni tudi naši predniki in da naj bo tako tudi v sedanosti in prihodnosti. K nagovoru povablencev je pristopil tudi gospodar kmetije Anton Ažnoh in izrazil željo, da bi vsi dobri ljudje, ki jih bo pot vodila mimo Ledrove kmetije, za trenutek postali ob obnovljeni kapelici, in to kljub temu da danes vse tako hitro teče in beži. Podaril je, da obnovljena kapela zanj predstavlja tudi simbol ljubezni in povezanosti med ljudmi iz bližnjih in daljnih krajev. Uradni del blagoslova so številni sorodniki in povablenci zaključili z lepo versko pesmijo, ki je odmevala po dolini Gmajne. Sledil je še neuradni del blagoslova kapele, tj. pogostitev vseh povablencev z ekološko pridelano hrano, dobrim koroškim bogračem, domačim kmečkim kruhom, potico, moštom in domačim sokom. Nekateri med nami pa so si z zadovoljstvom pogledali tudi lepo urejeno zbirko starega kmečkega orodja in strojev. Vsi povablenci smo si med seboj obljubili, da na Ledrovo ekološko kmetijo še pridemo in takrat se bomo za trenutek ustavili tudi ob blagoslovljeni kapelici.

Ob obnovljeni kapelici smo si obljubili, da na Ledrovo ekološko kmetijo še pridemo.

V spomin padlim nad Dravogradom

Vančy

6. aprila je potekala spominska svečanost pri spomeniku pri Hudopisku nad Mežo, postavljenem v zahvalo 23 jugoslovanskim borcem, ki so padli pri obrambi domovine ob napadu nemških okupacijskih sil leta 1941 na ta dan.

Jugoslovanski vojaki, branitelji Dravograda so porušili mostove čez reko Dravo in se srčno borili ter zoperstavili tehnično veliko močnejšim nemškim okupacijskim silam. Tri dni so vztrajali na desnem bregu reke Drave, pri tem pa jih je padlo 23. Na slovesnosti so sodelovali Godba na pihala iz Trbojn, praporščaki s prapori in moški pevski zbor Štefan Goršek - Čaki. Učenci Osnovne šole Neznanih talcev Dravograd so prebirali svoje prispevke na temo Dravograda in domovine.

Slavnosti se je udeležil predstavnik veteranov ruske armade, svetovalec obrambnega ministra Rusije Igor Petrovič Novosjolov, ki je poudaril pomembnost tega dogodka ne le za Slovenijo, nekoč Jugoslavijo, ampak je bil to takrat močan signal za ves svet.

Slavnostni govornik je bil direktor direktorata za obrambno politiko republike Slovenije Primož Šavc, ki je v

Poklon braniteljem domovine

Prav je, da ne pozabimo ...

govoru povedal, kako se je druga svetovna vojna pri nas v Sloveniji začela prav na mejah tega področja in le nekoliko višje na Poljani pri Prevaljah tudi končala.

Venec k spomeniku so položili Predstavnik ZB, podžupan občine Jože Kladnik in ruski gost.

Delavnice za izboljšanje spomina

Marina Oderlap, dipl. soc. delavka

V Koroškem domu starostnikov Črneče smo v mesecu marcu gostili strokovnjake – izvajalce projekta Memo Help. Kaj smo delali? Trenirali smo svoje možgane in tako izboljšali svoj spomin.

V okviru zastavljenih ciljev zagotavljati našim stanovalcem čim bolj zaželeno in aktualne vsebine za vključevanje smo se soočili tudi s problemom pozabljanja. V našem okolju in v našem domu je veliko starejših, ki jih zanima urjenje spomina. Delavnice, ki so v mesecu marcu potekale pri nas, so bile izvedene v okviru projekta Memo Help (v izvedbi Univerzum Minerva Maribor s podporo švicarske vlade). Obsegale so znanja s področja urjenja možganov, tehnike in vaje, ki jih je treba izvajati, da možgani ostanejo vitalni še dolgo v starost. Znanja, ki so jih udeleženci usvojili, jim bodo koristila, da jim spomin ne bo pešal prehitro in bodo lahko še dolgo v starost samostojni in samozavestni.

Učenci OŠ Neznanih talcev Dravograd so razmišljali o svojem kraju.

Namigi za boljši spomin, ki si jih velja zapomniti, so:

- hitra hoja ali ples sta dobra za možgane;
- naučimo se tehnik sproščanja in tako premagajmo stres;
- redno rišimo ali skicirajmo, saj tako urimo možgane;
- na pamet se učimo pesmic in tujih jezikov;
- rešujemo vaje, križanke in igraymo šah;
- jejmo ribe, oreščke in pijmo veliko vode.

V Koroškem domu starostnikov Črneče smo trenirali svoje možgane.

Ekipo projekta Memo Help sestavljajo izkušeni, strokovni in izobraženi člani, ki želijo prispevati k razvoju na področju pravičnega urjenja spomina, s katerim se omejuje slabšanje spomina v starosti ter nastanek kroničnih bolezni in poškodb spomina, kot je demenca. Radi bi se zahvalili naši predavateljici mag. Vanji Jus, ki nas je v marcu na štirih delavnicah, ki so potekale v našem

domu, strokovno vodila skozi vsebine in nas motivirala za izvajanje vaj tudi kasneje.

Veseli smo številčnega obiska delavnic in velikega interesa pri naših stanovalcih, naših prostovoljcih in zunanjih obiskovalcih, ki so se nam pridružili. Delavnice za urjenje spomina so potekale ob petkih, trajale so dve uri in so se povezovale ter ustrezno nadgrajevale.

Delavnice so bile brezplačne, udeleženci pa so prejeli gradivo in aktivno sodelovali.

Na delavnicah je sodelovalo trideset stanovalcev doma in kar enajst zunanjih obiskovalcev. Na podlagi pridobljenega znanja, vaj in usmeritev bomo dobro prakso nadaljevali tudi v prihodnje.

Druženje ob prvem maju

Franc Areh

Letošnjega prvega maja popoldne so se krajani iz Starega trga, Četrtna skupnosti

Stari trg, Vaške skupnosti Stari trg in Četrtna skupnosti Štibus srečali na obeh straneh reke Suhodolnice. Dogovorili so se, da se pomerijo v vlečenju vrvi preko reke. Na vsaki strani so se zbrali privrženci, ki so podpirali obe ekipi, ki sta se pripravljali na vlečenje vrvi. Tekmovanje je bilo zelo zanimivo, saj je bila ciljna črta na sredi reke, sredino

označene vrvi pa je bilo treba potegniti na brežino reke. Kljub dvakratnemu vlečenju je zmagala ekipa z levega brega Starega trga. Sledilo je prijateljsko srečanje na desni strani, pri poražencih, ki pa niso bili preveč razočarani. Padla je ideja, da bi vlečenje vrvi postal tradicionalni dogodek, ki bi se odvijal v mesecu maju.

Naša vedno nasmejana Fanika

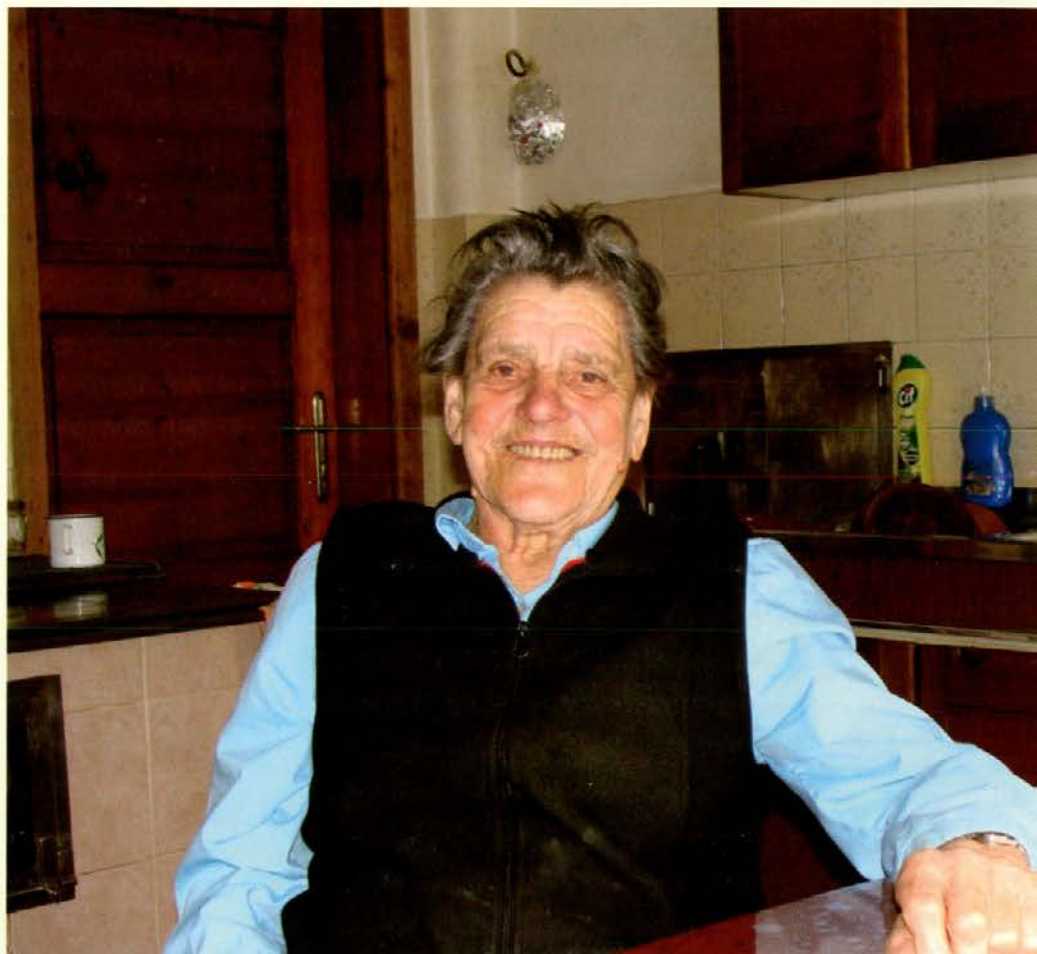
Nevenka Knez

Res je lepo naleteti na iskreno nasmejan obraz, ki je današnji dan lahko že prava redkost. Vsi se radi samo pritožujemo in le redki vidimo še kaj dobrega okrog nas.

Mojo spomladansko utrujenost je čudežno pregnal obisk pri Faniki Kresnik na Vrhah. Tokrat sem imela srečo. Ob mojem prvem obisku so mi njeni povedali, da se je ravno namenila k eni od prijateljic, h katerim se rada pogosto odpravi in jim ob boleznih in tegobah priskoči na pomoč in kar je največ, da z njimi obuja prijetne spomine na dobre stare čase.

Tokrat pa sem jo zmotila sredi prenašanja drv. Ko sem ji hotela pomagati dvigniti zvrhano košaro drv, sem bila presenečena, s kakšno lahkoto si jo je bila optala in jo dala v samokolnico. Le-to je kot igračo vodila do hišnega praga. Neverjetno, kakšna moč in zagnanost do dela še vedno tlita v naši Faniki, ki je marca praznovala svoj 85. rojstni dan.

Vidno dobre volje mi je hitela pripovedovati, kaj vse koristnega je že postorila pri hiši, ko so bili njeni domači zdoma. Pester je tako njen vsakdan, ki ga začne z obilico dobre volje. Z veseljem požvižgavanjem in s petjem se najprej odpravi do hleva, kjer ima ravno toliko živine, da ji ni dolgčas in da ima vedno kaj početi. Dela je namreč vajena od malih nog, saj se je njena družina, ki ni imela svoje lastne kmetije, večkrat selila in edino moč preživetja je našla le v trdem delu. Kot mlado dekle je svoj kruh služila tudi na kmetiji pri Hovniku; takrat pa je spoznala Avgusta, s katerim sta skupaj začela graditi svoj topli dom, ki pri Kresniku stoji še danes. Rada pove, koliko žuljev je pustila v njem, saj je v času, ko je moral njen mož na orožne vaje, sama izdelovala opeko. Hvala Bogu pa so se vedno našli dobri ljudje, ki so ji v tistih težkih časih, ko ni bilo denarja, rade volje priskočili na pomoč, da je delo steklo, kot je moralo. Tako so pri gradnji hiše še kako prav prišle delovne izkušnje, ki jima jih je obema z možem prineslo življenje in ki

Le kdo si ne bi želel tako skrbne in pridne mame, kot je Fanika?!

jih je mama Fanika položila v zibelko tudi svojima sinovoma Feliks in Janezu ter hčerki Nadi.

"Če bi o tem lahko sama odločala in če bi z možem živela na svoji kmetiji, bi gotovo imela dvanajst otrok," mi je samozavestno zaupala Fanika in se od srca nasmejala. Le kdo si ne bi želel tako skrbne in pridne mame, kot je ona?!

Zato je prav, da ob minulem materinskem prazniku namenim nekaj pozornosti prav njej.

Na Selah najbrž ni koga, ki je ne pozna kot marljive in vedno nasmejane, ki ne manjka na kolinah, *stelerajah* in pri kmečkih opravilih, saj se po svoji urnosti in spretnosti lahko kosa z marsikaterim moškim. V družbi, v kateri se suče, pa nikoli ne manjka smeha in dobre volje, ki je mami Faniki kot zdravilo.

S svojo vztrajnostjo in vzdržljivostjo dobesedno premika gore, zato se ni čuditi, da je pri sedemdesetih osvojila celo sam vrh Triglava in si pri tem še zapela pesem "Slovenec sem", ki jo prepeva tudi MPZ Franca Ksaverja Meška, kateremu rada prisluhne. Zato so jo letos ob praznovanju 85. rojstnega dne prijetno presenetili tudi pevci in ji

s pesmijo uresničili željo, ki jo je bila izrekla na enem od praznovanj in je tako prišla na njihova ušesa.

Kot aktivni članici raznih društev ji večkrat uspe, da zvabi katero od svojih prijateljic s seboj na kakšno srečanje ali prireditve, kjer se družijo in srečujejo z ljudmi, ki jih že dolgo ni videla in ji veliko pomenijo.

Fanika je najlažje najti ob nedeljah pri sv. Roku, kamor redno zahaja k sveti maši in še raje pokramlja s sosedi in znanci pred cerkvijo, od koder se v njeni družbi vedno daleč naokoli razlega prešerni smeh. Ob prijetnem klepetu o Fanikinih življenjskih dogodivščinah sta naju zmotili pravnukinji, ki sta jo prišli pozdravit. Vesela njunega prihoda se je pohvalila, da ima že dvanajst pravnukov, ki ji krajšajo čas in s katerimi preživlja vesele trenutke.

Vsekakor pa si tudi oni želijo, da bi jih bica Fanika še dolgo zdrava in tako vitalna, kot je, spremljala s pesmijo in veselimi žvižganjem, ki sta vedno njena sopotnika, takrat ko je sredi dela ali ko se ima lepo.

Aktivnosti projekta DUO Kunsthandwerk

Katarina Žagar

Kljub temu da se projekt DUO Kunsthandwerk počasi izteka, se aktivnosti odvijajo s polno paro.

V Podjetniškem centru Slovenj Gradec smo navdušeni nad številnimi izvirnimi rokodelskimi izdelki, ki so jih ustvarili naši rokodelci. Zdi se nam pomembno, da so rokodelci vseskozi aktivni, da dodajajo nove izdelke, zgodbe, ki ozaveštujejo izdelke in jim vdahnejo dušo.

Za območje koroške regije (SI) je bilo izbranih 25 izdelkov 15 rokodelcev, ki so na ogled v prostorih Rokodelskega centra Koroške (Podjetniškega centra Slovenj Gradec) v 3. nadstropju PTC Katica, Ronkova 4 v Slovenj Gradcu, vsak delovni dan med 8. in 15. uro, ob sredah do 17. ure in ob petkih do 13. ure, za območje Koroške (AT) pa 10 izdelkov 6 rokodelcev.

Komisija kot izvirne turistične spominke Koroške regije (SI) in/ali Koroške (AT) posebej izpostavlja goloba miru iz medenega testa avtorice Silve Ocepek, leseno piščalko avtorja Zvonka Hrena, Dravskega škrate z rogozo avtorice Darje Zorman, škratke avtorice Damijane

Mithans ter povštr za kraljevsko spanje in knežji kamen avtorice Marije Rudolf, Dravski biser avtorice Maje Millionig Kupper ter pošeto avtorice Kriste Janežič. Kot izvirne idejne osnutke turističnih spominkov komisija izpostavlja ajdove kekse in pirine kekse s konopljo (konopeljčke) avtorja Aleša Prapertnika ter vrtavko ovk avtorja Matica Kavtičnika, za katere avtorjema predlaga, da jih razvijeta v kvalitetne turistične spominke.

Prijazno vabljeni na ogled izbranih rokodelskih izdelkov in spominkov v Rokodelski center Koroške!

Lesena piščalka Zvonka Hrena

Škratki in zgodba o kruhu Damijane Mithans Bračič

ŠKRATKI IN ZGODBA O KRUHU
Avtorica: Damijana Mithans, Dravograd.

Komplet škratkov (škratinja z ajdovimi semeni, škrat mlinar z vrečo moke, škratinja gospodinja s hlebcom ajdovega kruha) ponazarja kulturo izdelave kruha

Zmagovalci koroškega pokala v badmintonu 2012/13

Aleš Mlakar

Z odprtim turnirjem v badmintonu na Prevaljah se je končala letošnja sezona v tekmovalstvu za koroški pokal v badmintonu. S sedmimi turnirji, katerih skupni seštevek je prinesel zmagovalce v vseh kategorijah, je bila letošnja sezona najuspešnejša do sedaj. Turnirjev v Slovenj Gradcu (dvakrat), na Ravnah na Koroškem, v Črni ter na Prevaljah in Muti (dvakrat) se je udeležilo preko 80 tekmovalcev in tekmovalk z vse Koroške.

Zmagovalci v posameznih kategorijah so postali:

- moški do 40 let: Uroš Abraham (ŠD Sele-Vrhe)
- moški nad 40 let: Tomo Pečnik (BK Karizma)
- ženske: Anja Friškovec (ŠD Sele-Vrhe)

Polne športne dvorane, tako na turnirjih kot ob terminih vadbe, novoustanovljeni badmintonski klubi in društva ter uspehi koroških igralcev na tekmovanjih po Sloveniji in sosednji Avstriji dokazujejo, da badminton na Koroškem vse bolj pridobiva na popularnosti in množičnosti. Zelo dobro se je prijela tudi letošnja novost na turnirjih, in sicer dodatna skupina za popolne začetnike, ki igrajo badminton manj kot dve leti, a bi se vseeno radi preizkusili na tekmovanjih.

Do jeseni in začetka prihodnje sezone badmintonskih tekmovanjih vam želimo veliko lepih trenutkov izven dvoran – v naravi. Pa ne pozabite ohranjati kondicije ...

Najboljši v badmintonu

ŠKL prvaki v odbojki

Teja Pogorevc, OŠ Mislinja

Foto: Petra Cifer

V torek, 23. 4. 2013, smo se ŠKL-jevci (Šolska košarkarska liga) iz Mislinje odpravili v Koper na finale ŠKL-ja. Z nami se je odpravila tudi skupina navijačev, ki nas je skozi celotno tekmo bučno spodbujala.

Prvih dvajset minut smo se na parketu borila dekleta. Bile smo živčne, ker smo igrale pred kamerami in pred tako velikim občinstvom. A vendar smo kljub temu že v prvih minutah pokazale, da smo odlična ekipa in da se z nami ni šaliti. Z odličnimi servisi, sprejemom in dobrimi zaključki smo nizale točke eno za drugo. Prav tako so nadaljevali dečki. Tudi oni so imeli nekaj treme, ampak so kar hitro pokazali, kdo je tukaj najboljši. Še zadnjič smo se na parket podala

dekleta. Tokrat malo manj zbrana. Nismo prišle do pravih zaključkov, kot nam je to uspelo v prvi tretjini. Vendar smo le vzdržale pritisk in predale prednost fantom, da so zaključili tekmo. Še zadnjič so se v boj podali fantje. Napetost pa nikakor ni ponehala in borbenost je trajala do zadnje minute.

Ves trud skozi celo leto, ko smo pridno trenirali, se je izplačal. Po najbolj napetih 50 minutah tekme smo slavili zmago in tako postali ŠKL prvaki.

Stojijo z leve proti desni: ravnateljica OŠ Mislinja Natalija Aber Jordan, Lovro Miklašič, Andraž Uršej, Nejc Sterkuš, Matevž Pušnik, Luka Plevnik, Tilen Pečnik, Jani Zakeršnik, Bine Oder, Neža Kotnik; klečijo z leve proti desni: Bor Lichtenegger, Den Vrhovnik, Katja Avguštin, Teja Pogorevc, Tjaša Javornik, Njka Sešel, Megi Urbancl, Sara Oder, Nina Kotnik, Barbara Vogrin, Ana Marija Vovk in Tomo Skarlovnik

Zelene strani

Nova pridobitev v središču Slovenj Gradca

Sonja Duraj, Ekološko društvo Slovenj Gradec

Na dan Zemlje smo v središču Slovenj Gradca na Glavnem trgu 26, hodniku, ki vodi v mestno pasažo, uredili večji informacijsko-oglasni prostor za ekološke in trajnostno-razvojne teme. Ob tem krajane in okoličane vključno s šolami, podjetji, pridelovalci hrane ipd. prijazno vabimo k varovanju narave in soustvarjanju čistega,

zdravega in urejenega okolja na našem koščku našega planeta.

Kaj boste našli na tem prostoru in kako lahko sodelujete?

Prostor je razdeljen na tri področja. V osrednjem delu boste našli podatke o aktivnostih in projektih Ekološkega društva Slovenj Gradec, katerega član lahko postanete, kadar koli želite. Levi del je posebej pripravljen za vaše ideje, predloge, informacije, želje ipd. Vse, kar boste prispevali na tem mestu, bomo sproti obravnavali na naših mesečnih srečanjih, na katera vas prav tako vabimo. Čas in kraj srečanj vsak mesec sproti objavljamo v prilogi Glasnika, v Programu prireditev pod naslovom: Skupaj za dobro človeka in narave.

Na desni strani se nahaja oglasni prostor za Brezplačni Dvoriščni sejem, na katerem boste lahko oglaševali večje predmete, kot so: pohištvo, hladilniki,

kolesa, toplotne črpalke ipd. in storitve. Ostalim predmetom je namenjen Brezplačni Dvoriščni sejem, ki od lanske jeseni dalje poteka na stojnicah v središču mesta vsako četrto soboto v mesecu. Namen brezplačnih sejmov, ki se pojavljajo povsod po svetu, je varovanje narave, spreminjanje potrošniške miselnosti ter omogočanje pristnih družbenih in zabavnih.

Svoje prispevke lahko na oglasno desko pripenjate s priponkami, ki jih boste našli v leseni škatlici.

Ob tej priložnosti se najlepše zahvaljujemo županu Času, arhitektu Temnikarju, prof. Škodniku, dijakom Lesarske šole Slovenj Gradec, Cerjakovi iz fotokopirnice Mkopija in Gamsu iz Reklamnega studia Gams, ki so nam velikodušno pomagali pri nastajanju tega zelenega informacijskega središča v našem mestu.

Na oglasno desko lahko pripnete svoj oglas.

Tereziji Uršej v spomin

Ko sem prisluhnil novici, da bomo na poslednji poti v sivini pomladnega maja pospremili Terezijo Uršej, se mi je v misli prikadel prizor; na skoraj vsakodnevni poti mimo njenega doma sem to našo občanko lahko več let občudoval ob njeni pridnosti. Dopoldne ali popoldne, v slehernem letnem času je pospravljala, sejala, pometala, pobirala ali nosila. Do trenutkov, ko je zaživela v domu starostnikov v Velenju, brezdelja resnično ni poznala. Ob neverjetni marljivosti ji še bolezen ni zmogla ponagajati. Roke je za delom sklenila že v zgodnjem otroštvu na rojstni Grampusovi kmetiji na Tolstem Vrhu. Kot drugorojenka je 28. septembra 1942 tam ugledala luč sveta. V splet napornih življenjskih preizkušenj so ji že pri 12-tih letih zagoreli grozeči plameni, ki so do tal upepelili bivališče. Ko ji je bila odmerjena komaj šestnajsta jesen, pa ji je umrla mama, stara le 42 let. Še pred tem je Trezika izgubila starejšega brata in na njena ramena se je zgrnilo težko breme. Morala je prevzeti skrb za šest doraščajočih sester in bratov, delati in še gospodinjiti povrh. Seveda so se ob vseh naporih zanjo zaprla še šolska vrata. Pa je delo udarjalo na vrata njene mladosti tudi po letu 1947, ko sta s Francem Uršejem stopila pred oltar. Zaživela sta na Javhovi kmetiji, daleč od trgovine in zdravnika, povrh še brez električnega toka. Pa je v upanju, da bo tudi njej zasvetil lepši dan, tam pustila 32 let želja in načrtov. Lepšalo ji jih je rojstvo hčerke Marije, ki sta ji s Francem s svetlim vzgledom in nesebično starševsko ljubeznijo nudila dragoceno doto. V dvoje sta z možem pridno kmetovala, verjela, da ju bo delo nagradilo z uresničitvijo želje, da bi srečna zaživela v dolini. Najbrž je Javhova mama svoje želje šepetala ob molitvah, ko je sleherni nedeljo pripešala do maše v šentiljski cerkvi. Seveda jo je devet kilometrov dolga pot hoje čakala še nazaj. Pa saj je je bila vajena. Zakonca sta namreč v tisočerihih kapljah znoja gradila dom v Mislinji. Zmogla sta prepešati te dolge poti,

delati in zidati ter zgarana vzeti pot pod noge nazaj do njunega Javhovega. Dan za dnem ter mesec za mescem pa sta se sijoč od zadovoljstva ob pogledu na narejeno vračala, dokler se ob vselitvi decembra 1978 niso uresničile njune želje. Tako lepo kot je takrat v Trezikinih ušesih pela reka Mislinja in je donel zven žage, dotlej niti veter v krošnjah dreves ni zmogel. Vajena lepote narave se je na Javhovo še vračala, a ta njen nov košček sveta jo je upravičeno bogatil na poseben način. Varovala je sleherni ped, želela je imeti urejeno notranjost in okolico. Za njen nasmeh so ob ponosu na hčerko Marijo in dobro razumevanje z zetom Tonetom poskrbele tri vnukinje in vnuk. Presrečna je bila dobra babica ob čuvanju prikupnega otroškega živčava in kar pomlajeno se je počutila. A ji je ob vsem preostajalo še toliko časa, da ni zavrnila nikogar, ki jo je poprosil za pomoč. Ko je 1991. leta umrl mož Franc, se je v žalosti nagubal Trezikin obraz. V delu jo je sicer blažila, a pravo uteho so ji ponujale tolažbe njenih najdražjih. Javhova mama o zdravstvenih težavah ni znala potožiti. Res jo je po nesreči z vlakom večkrat zbolelo koleno in je kdaj zavzdihnila: "Oj, ta moj križ," pa se je brž zatekla k delu. Takšnega hobija si najbrž ni izbralo veliko ljudi. So pa zadnja leta pobrkjala Trezikin spomin. Še preden je nekaj mesecev zaživela v domu v Velenju, ji je rad kam pobegnil še znan obraz. Do poslednjega diha na svojih nogah pa je v soboto nenadoma potožila o svojih težavah. Hčerko Marijo so obvestili, da bodo mamo peljali v slovenjegraško bolnišnico. Skrbna hči je bila ob njej ves čas, ker jo je Trezika prepoznala, je upala, da bo mama še okrevala. A je v bolniški postelji ob vsej negi srce Javhove mame vendarle onemelo. V ponedeljek, 6. maja, so pogrebci Terezijo Uršej pospremili na zadnji poti. Na mislinjskem pokopališču v Šentilju je dobila prostor v grobu ob možu Francu, ki tam počiva že dvanajst let. Po pogrebnem obredu so se sorodniki, sosede in znanci na sedmini še spomnili na marsikateri dogodek iz njenega skromnega življenja. Družina hčerke Marije se za pomoč in tolažbo zahvaljuje vsem, ki so se zbrali na pogrebu.

Marijan Križaj

V SPOMIN

19. maja mineva pet let, odkar si nas zapustil najdražji mož, oče in dedek

Franc Švajger

V naših srcih si zapisan,
čas nikoli ne bo izbrisan,
močno te pogrešamo vsi,
ki skupaj s tabo smo bili,
čeprav sedaj spokojno spiš,
v naših srcih še naprej živiš.

Življenje celo si garal,
za dom in svoje bližnje vse si dal,
sledi ostale so povsod
od znanja in dela tvojih pridnih rok.

Ni te na pragu več, ni te v hiši,
nihče več glasu tvojega ne sliši,
srce ljubeče zdaj v grobu spi,
nam pa solzijo se oči.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob
njegovem preranem grobu in prižigate sveče!

Neizmerno te pogrešamo!

Žena Marjana, hčerka Majda z Janezom, sin
Igor ter vnuki Alja, Alina, Andraž in Timotej

Zgodbe s podstrešja

Marjan Čuješ

Ko jeseni pograbimo odpadlo listje okrog svojega doma in pripravimo okolico na zimski počitek, se starejši ljudje nehote sprašujemo, ali nam bo dano, da se bomo tudi naslednje leto še ukvarjali s podobnimi opravili. Po navadi se po zunanjih opravilih lotimo še notranjosti hiše, da ugotovimo, kaj je treba zavreči in kaj shraniti. Ko se oprimem tega posla, že vnaprej vem, kako se bo končalo. K vsej nepotrebnosti navlaki, ki se z leti nabira pri hiši, še prej kaj dodam, kot pa zavržem. To drugim članom družine seveda ne povzroča veselja, meni pa, saj z brskanjem po teh stvareh hitreje mine obdobje jesenske sivine, za obujanje spominov pa je to tudi najprimernejši čas.

Pri pospravljanju podstrešja, da bi spomladi pripravljeno čakalo na novo kritino, sem odkril sveženj starih dokumentov, med katerimi je bila tudi majhna zdravstvena knjižica. Ko sem jo prelistal, sem se spomnil trenutka, ko sem ta zdravstveni dokument oddal v potrditev Marički Modrej, tajnici na TOZD gozdarstvo v Črni na Koroškem. Takrat sem se radi notranjih potreb podjetja poslovil od sodelavcev na Transportu in servisih iz Pameč ter se prijavil na Gozdarski obrat v Črni. Med listanjem knjižice je začudeno zrla v številne žige raznih podjetij iz prvih let moje zaposlitve. Ker na te selitve sam nisem bil nikoli ponosen, sem ji obljubil, da ji bom ob neki priliki to svoje takratno ravnanje bolj podrobno pojasnil. Tudi sam veliko bolj cenim delavce, ki delajo pri istem podjetju vso delovno dobo, kot pa druge, ki nikjer ne vztrajajo dolgo, pa čeprav za te selitve niso vedno sami krivi. "Upam pa, da bo ta žig, ki si ga sedaj vtisnila v to knjižico, tudi zadnji pred mojim odhodom v pokoj!" sem ji prepričano dejal. In tako je tudi bilo. Tajnica Marička je bila ena tistih redkih

oseb, ki znajo ljudi poslušati, jim svetovati in jih tudi razumeti. Pogovor z njo je bil vedno prijeten in v pavzi neke seje, ko se udeleženci dolgo niso vrnili na svoja mesta, sva nadaljevala pogovor na to temo, ki zame nikoli ni bila prijetna, čeprav se tudi izkušenj, ki sem jih pri vseh podjetjih dobil, ne sramujem. Ko sem moral po štirih letih zapustiti svojega prvega delodajalca, pri katerem sem se izučil, sem si poiskal delo pri gradbenem podjetju s Prevalj. Čez zimo, ko ni gradbene sezone, sva s šoferjem Jožetom Boštjanom generalno obnovila edini tovornjak, ki ga je podjetje premoglo. S tem tovornjakom sem se naučil voziti, in ko sem bil star osemnajst let, sem z njim opravil tudi izpit za poklicnega voznika. Ker popravljanje mešalcev in raznih dvigal ni bilo delo, za katerega sem se izučil, drugega obljubljenega tovornjaka pa tudi ni bilo na vidiku, sem z veseljem sprejel novo zaposlitev na Gradbenem podjetju v Dravogradu. Tam sem do odhoda k vojakom od jutra do večera, brez vsakih nadur, prevažal gradbeni material po raznih gradbiščih na Koroškem pa tudi izven. V Mežici smo gradili novo naselje za prebivalce Žerjava, ker so že v petdesetih letih prejšnjega stoletja ugotovili, da živijo v nezdravem okolju. Tudi na gradbišču v Vuhredu, kjer smo gradili naselje za potrebe elektrarne, ki je bila v izgradnji, sem preživel veliko delovnih dni. Ker sem si zelo prizadeval in fizično pomagal delavcem, da smo pravočasno raztovorili vagone, zato da podjetje ni plačevalo ležarine železnici, smo se lepo razumeli tako z delavci kot z voditelji gradbišč. Mislim, da me je prav zato po odsluženju vojaščini pri tem podjetju spet čakala služba šoferja, tokrat kot voznika osebnega vozila. Najprej sem vozil neko dotrajano alfo romeo, nato pa sicer nov, toda zelo krhek wartburg. Temu je rado odletelo kako kolo, toda vedno smo imeli srečo, da jo je skupil le

avto. Ko se je iz politične šole vrnil stari direktor in je ta, ki ga je medtem nadomeščal, odšel v službo na Zadržno poslovno zvezo v Dravograd, so se zame začeli tesnobni dnevi. Že pri vojaki sem se komaj otrese članstva v partiji in sem mislil, da bo poslej mir, pa sem se motil. Ko mi je direktor, ki je bil z mano sicer zelo dober, nekajkrat predlagal, da naj vstopim v partijo, sem ugotovil, da nisem pravi za to službo. Ko je direktor izvedel, da sem se pred časom cerkveno poročil, pa se name ni več zanesel. To je bil razlog več, da se pridružim prejšnjemu direktorju na Poslovni zvezi, kamor me je vabil že ob svojem odhodu. Tam sem kmalu ugotovil, da se tudi temu podjetju, ki je predstavljalo nekakšne skupne službe vseh Koroških zadrug, že izteka čas. To sem najbolj občutil, ko sem razvažal opremo (obleke, čevlje) za gozdarje, zaposlene na kmetijskih zadrugah. Gozdar na KZ Črna, ki je opremo prevzel in se je dal zapeljati v nekaj kilometrov oddaljeno gostilno, me je med vožnjo ves čas zbadal, da se s takimi avtomobili na njihov račun ne bomo več dolgo vozili. Vozil sem namreč le staro, prebarvano škodo. Ker je moj spremljevalec, ki je bil tudi gozdar na Poslovni zvezi, kar molčal, mi je bilo tega zabavljanja dovolj, zato sem se odzval z besedami: "Poslovno zvezo je postavil zakon in zakon jo bo tudi ukinil, jaz pa sem tu le navaden šofer in mi ne bo vsak logar očital tega dela, ki ga poskušam opravljati pošteno!" Takrat je pa vzrojil on: "Jaz nisem noben logar, jaz sem gozdarski tehnik!" Utihnil sem. Spomnil sem se pa, kako je ob podobni priliki pri

vojaki naš oficir utišal nekega bahavega desetarja, ko se je preveč postavljaj s svojim znanjem. Razpravo je preprosto prekinil: "Pa, ima i školovanih budala!" Tega gozdarja sem imel priliko še enkrat peljati gor pod Uršljo goro, kjer naj bi s komisijo iz Maribora ugotavljal potrebnost krčitve zaraščenih pašnikov na Plešivcu. Prišel pa je le en član komisije in še ta je bil lovec. Tokrat sem vozil star džip, kakšnih pripomb pa nisem bil deležen, le zelo dolgo sta opravljala tisti ogled. Sem se pa pozno popoldne, ko smo se vračali v dolino, naposlušal lovskih zgodb o ruševcih, gamsih in muflonih, nič pa o krčitvi zaraščenih pašnikov, kar je bil prvotni namen odprave. Verjetno je na to zaraščenost zadostoval že samo lep razgled z vrha Uršlje gore. Naslednje leto smo vsi delavci Poslovne zveze prejeli odpovedi in se poslovlili. Gradbeni oddelek s stroji in vozni park je prevzelo podjetje GG Slovenj Gradec, jaz pa sem dobil službo v domačem kraju pri KZ Prevalje. Tudi ta služba je trajala le dve leti, nakar sem se znašel z združenim tovarnjakom vred pri svojih nekdanjih sodelavcih v Slovenj Gradcu, kjer so medtem močno povečali svoj vozni park. Kako se mi je godilo na KZ Prevalje, je vredno pa posebne zgodbe, zato o tem kaj več naslednjič.

Bralna značka za odrasle

Vančy

Knjižnica Dravograd je 22. aprila ob svetovnem in slovenskem dnevu knjig podelila bralne značke za odrasle.

S slavnostnim gostom pisateljem, pesnikom, dramatikom in scenaristom Ferijem Lainščkom, ki je navdušil kar 72 bralcev, se je pogovarjala Janja Širnik.

Z Lainščkom je klepetala Janja Širnik

Bralci so imeli na voljo nekoliko več knjig, kot jih je bilo določenih včasih, brali so tudi dela gosta Ferija Lainščka. Zagotovo ga poznate, če ne po čem drugem, pa po odmevnem Petelinjem zajtrku, po katerem je bil posnet tudi film. Zaupal nam je, da ustvarja nov roman – menda je že skoraj pri koncu.

Ditka prepeva tudi uglasbene Lainščkove pesmi

Svečan dogodek je z uglasbenimi Lainščkovimi pesmimi zaokrožila Črnjanka Ditka s čudovitim glasom, ki ga je spremljal njen oče na klaviaturah.

Dvojina

To arabesko ljubezni, ki nama zdaj sveti, je mojster naslikal pred davnimi leti. Misterij dvojine, ki nikdar ne mine, prepoln je nemira, strasti in topline.

V globinah ljubezni je skrita uganka, kaj vzame, kaj da ti usoda neznanka. Tam strogi sodnik je, ki tehta obljube, tam mila je vila, ki šteje poljube.

Res svetle so zvezde, kometi barviti, srce pa edino, ki more ljubiti. Rojeni pod srcem, si k srcu želimo, tisoč in eno noč hrepenimo.

Feri Lainšček

Bralno značko je osvojilo kar 72 občanov

Biti grda

Izkušena babica

Težko je živeti v podobi, ki se ne prilega vsakim očem. Naj še toliko govorimo o notranji lepoti, je tako, da jo vedno premaga zunanja lepota, vsaj na prvi mah. Ko se človek naučije zunanje lepote, se počasi ozre tudi na notranjo, ki pa jo vedno, če le more, takoj zamenja za zunanjo. Tej je vse oproščeno, vsi so do nje velikodušni in prizanesljivi, težko ji je kaj odreči. Nasprotno pa je svet do notranje lepote, ki nima obenem tudi zunanje, krut, krivičen in neprijazen. Že zelo zgodaj se prične ta diferenciacija. Ko je Maruša stala obkrožena z otroci sredi ceste tam daleč v Kurji vasi, kjer ni asfalta ne vodovoda in ne avtobusa, le vsaka hiša ima komaj kako žarnico za razsvetljavo, je gledala te male mlade skuštrane neumite nepočesane in smrkave glavice, ki so jo zvedavo opazovale in sramežljivo obračale očke k njeni veliki torbi. V torbi je imela samo eno čokolado in dva odvečna barvna svinčnika, ki sta se kdo ve kdaj znašla v njej. To bi bilo lahko za darilo, a komu od njih naj to da, da drugih ne bi prizadela? Najbolje nobenemu nič, tako ne bo nihče izmed njih prikrajšan. Poslikala je pa vse po vrsti in jim pokazala slike na mobilniku, da so navdušeno opazovali vsak svojo podobo. Ob tem se je spomnila bridkih doživetij iz svojih mladih dni. To bridkost sta izbrisala samozavest njenih zrelih let in odpuščanje, ki je njeno prizadetost izničilo. Maruši, takšni kot je, ne bi prisodili nobenih grenkih izkušenj in nemoči, pa vendar je bilo obojega dovolj, vsaj toliko, da se je zaobljubila upoštevati zapoved "Ne delaj tega drugim, česar ne želiš, da drugi naredijo tebi."

Za svojega očeta je bila najlepše dete, pa so ji nekega dne drugi jasno pokazali, da ni tako. Soseda je najela fotografa, da fotografira celo družino. Petletna je s svojo dvoriščno prijateljico Vandí opazovala dogodek. Na koncu je soseda povabila pred kamero še Vandí, češ da je tako srčkana, da jim bo polepšala fotografijo. Maruši je bilo grenko pri duši, saj si je vroče želela, da

bi bila tudi ona na fotografiji tako kot Vandí. Zakaj jaz nisem srčkana, je premišljevala in si od tistih dob ni več upala približati gospodinji. Vandí se ji je zdela od tedaj dalje nepopisno lepa. Tudi veterinar je to potrdil, saj je Vandí povabil na vožnjo s starim volkswagnom, kadar je moral k strankam. In ko ga je Vandí vprašala, ali sme Maruša zraven, jo je zavrnil. Maruša se je tako zelo želela peljati z avtom kar tako tja v en dan, pa ni imela tako lepih očk kot Vandí, o katerih je govoril veterinar. Veterinar ni bil kakšen pedofil, le zaradi družbe je včasih popeljal otroke z avtom v tistih časih, ko je bil avto še pravo razkošje. Ko je Maruša postala srednješolka, je vedno, kadar jo je veterinar spoštljivo pozdravil, pomislila na ta dogodek. V njenih najstniških letih so svet osvajale filmske lepoticke "a la" Gina in Liza, vse črnooke in črnolase. Pri 14 letih je bila Maruša popolna deviacija tega trenda. Zato je oboževala vse temnolaske z Vandí na čelu. Sama je bila svetlopolta in svetlooka in naj si je še tako prizadevala s sončenjem pridobiti temnejšo polt, ji ni uspelo. Kar je pridobila z vztrajnim nastavljanjem soncu, je kmalu izgubila, ker si je telo pač vedno znova uspelo vzpostaviti prvotno stanje. "Kako si ti ružna," jo je ogovoril neki vojak, ki je postavljaj oviro na pešpoti, po kateri je stopala trinajstletna Maruša s kanglico mleka v roki. Prijazno se je nasmehnila, saj ni vedela kaj točno pomeni beseda "ružna". Soseda s Hrvaške ji je pojasnila njen pomen. Postavila se je pred edino ogledalo v hiši in si morala priznati, da je imel vojak, ki se ji je zdel seveda že bolj star, prav. Vsekakor ji njena podoba ni pomagala pri premagovanju težav. V srednji šoli je morala zaslužiti vsako boljšo oceno. Matematik je bil zelo prizanesljiv do prsatih lepotic, tako da so za popravo ocene dobile lahko zagonetko: "Koliko je ena in ena?" Tako je postavna Marička osuplo gledala profesorja in potem pogumno izdala rezultat: "Dve." Nato se je profesor hudo resno obrnil na razred s vprašanjem, če si je Marička zaslužila pozitivno in ves razred je složno zahrnel pritrdilno. Tako si je matematik olajšal mukotrpno spraševanje, toda za Marušo ni bilo vprašanj v razponu od ena do dve, sploh si ni vzel časa za to, ampak je popravo ocene pustil za jesen. No, Maruša mu je

to odpustila, saj neumnemu človeku ne moreš zameriti neumnih dejanj. Je pa Maruša nedvomno spoznala, da se bo morala za svoj prostor pod soncem boriti bolj kot druge, tiste z zunanjo lepoto. Trud je bil poplačan z dobro izobrazbo in zadovoljstvom na delovnem mestu. Uspelo ji je celo dobiti moža, za kar Maruša ni bila prepričana, da se bo zgodilo, saj ni mogla verjeti, da bi lahko ona komu ugajala. Skoraj je že pozabila na svojo "grdoto", a ji slučajni tega niso povsem dopustili. Celotakonski mož, za katerega je mislila, da ceni notranjo lepoto, ni zmogel, da ne bi dajal prednost zunanji lepoti, ob prilikah, ko je le lahko izbral recimo plesalke v ožji družbi. Praviloma je sploh pozabil, da sedi pri mizi tudi Maruša, tako zasenčena je bila od lepote ostalih. Moški imajo pač radi radožive prikupne ženske, je ugotovila Maruša. Najlažje zanemariš lastno ženo ali moža, ker na koncu itak gresta oba domov, zato pa je treba do tedaj izkoristiti prilike, da je zabava, kot se šika.

Maruša, vajena ponižanja in zapostavljanja, je sklenila, da bo nekaj spremenila. Sama ni nikoli nosila na ogled svojega oprsja, zdela se ji je, da je to neokusno, posebno v družbi znancev. Tisto pustovanje pa se je ojunčila in skočila v drzen dekolte v črnini, z belo poltjo in masko, ki je skrivala njen obraz. Kako čudovito je, ko te jemljejo kot lepo, je spoznala tisti večer, celo pretep se je vnel zaradi nje. Kako predrzno ji je dvoril znanec, ni možu nikoli povedala. Ob vseh doživetjih se je potrdila izkušnja, da imajo ljudje pač radi lepo zunanjo, čeprav je v njej zapakiran sam balast. Kupujete milo – eno je zavito v lep papir, drugo pa iste kvalitete brez embalaže ali v skromnejši embalaži. Katero boste kupili? Prvo, jasno, čeprav dražje. Tako pač je na svetu. Če ne bi bilo grdih ljudi, kako naj bil lepi vedeli, da so lepi? Torej je tudi od grdote neka korist. Ampak dekleta in mladci ne obupajte, ne dajte se pohoditi. Iz grdega račka zraste krasen labod. Pa vsake oči imajo svojega "malarja". Zato, dragi moji nežni cvetovi, dvignite glavo, ker ste enkratni v svoji notranji lepoti, če že sami mislite, da zunanje nimate, a jo imate, pa je sami ne vidite!

Povratek menedžerke

Milena J. Cigler

Mateja je torej napolnila potovalko in naslednje jutro odletela z letalom na lov za Nastjo in njeno torbo z evrčki. Mi, ki smo ostali doma, smo ji strogo naročili, da nas mora sproti obveščati, kako se ima in kaj se dogaja.

Že naslednji dan je sporočila: "Srečno prispela v Reykjavik, Nastja nikjer, v hotelu informirali, da je odšla v smeri Francije." "Torej je šla s Francozom, kdo bi si mislil, da bo resno," je komentirala Martina, ki vedno dela povzetke in analize.

Drugi dan Mateja sporoči: "Na sledi sem torbi z denarjem, ker Nastja ni čakala!" "Ljubezen, ljubezen ..." je zažvrgolela Martina od veselja, da je denar mogoče rešen.

Tretji dan sporočila ni bilo in četrti dan tudi ne. Peti dan pa pride pismo: "Dragi moj! Pišem vam z Danske. Torbo so Islandci vrnili na Dansko in tu me je pričakala na letališču. Nastja je porabila precej denarja, vendar ga bo še vedno dovolj za napravo za sortiranje, te so tu poceni. Srečala sem postavnega Bavarca, ki tu prodaja vetrne elektrarne. Ima firmo na Bavarskem. Mogoče bom raje kupila vetrno elektrarno. Pri nas vedno piha veter, saj veste! Gospodu je ime Werner. Vaša Mateja."

Potem tri dni spet ni bilo sporočil ali pisma, četrti dan pa smo se ravno spravljali na delo, ko se je izza gozdnega ovinka vzvratno približeval beli avtodom. Ustavil se je točno pred hlevom, kjer ga je prva pozdravila ovca Dolly: "Beee!" Mateja se je poskočno zavihtela iz kabine, da nam je lahko ročno predstavila svojega "gospoda". Navdušeno smo ju pozdravili. Objemanju ni bilo ne konca ne kraja. Mateja ni skoparila pri darilih za vsakega, Werner pa tudi ne, ker se nam je hotel prikupiti. Nazadnje je Mateja vsem ukazala: "Pozor! Nekaj imava, kar vas bo osupnilo! Prvi bomo v tem kraju." Meni se je malo zdelo, kaj bi lahko bilo. Werner in Mateja sta teatralno odprla zadnja vrata avtodoma in kaj smo zagledali: dele vetrne elektrarne s sliko, kako jih sestavimo. Onemeli smo, jaz, ki sem že največ doživela na svetu, sem pa vedela, da bo

še hec, ker bo veliko odpora pri naši soseski.

"Da ne bosta mislila, da bo šlo gladko. Veliko jih bo proti," sem ju opozorila. Mateja, ki je največji optimist med nami (in *frišno* zaljubljena), je z Wernerjem naslednje jutro odšla na Upravno enoto po dovoljenje. Tam so ji rekli, da morajo zadevo pogledati na terenu in povabiti lastnike in uporabnike zemljišča ter sosedo na pogovor. Poleg tega morajo dati soglasje Društvo za zaščito zraka, Društvo za zaščito ptic pevk in morda še kdo.

Mateji ni upadel pogum, Wernerju pa še manj. Je povedal pri kosilu, ko se je po kozarčku vina razgovoril, da je na Bavarskem to že alternativni vir energije bodočnosti, poleg sončne, seveda. Ampak se na veter bolj zanesejo. Povedala sem, da tudi mi sonce bolj malo vidimo, pozimi pa sploh ne, ker smo za hribom. Veter pa tako piha, da bi lahko bila ta elektrarna kar pred hišo. "To pa ne, biti mora na izpostavljenem mestu, z Matejo sva vse pregledala, zraven cerkve bo stala. Tu boste imeli pa opravka še s cerkveno oblastjo." "Naš župnik ima veselje do tehnike. Njegov šef pa do novosti," sem pomirila zaljubljenca. Komisija je prišla naslednji teden. Povabljenih (in nepovabljenih) je bilo toliko, da je bila kar cela gruča ljudi. Vsak je imel pravico povedati svoje. In prvi se je oglasil od Društva za zaščito ptic pevk: "Ptice pevke bodo ogrožene zaradi hrupa! Ne strinjamo se s to napravo!" Od društva za zaščito zraka je povedal, da zrak ne bo več tako čist, ker se bo veter ujel v lopute in ne bo čistil izpuhov iz dimnikov, zato bomo težje dihal. Mateja se je na glas smejala tem za lase privlečenim izgovorom. Na srečo je vsaj župnik ohranil zdravo pamet, saj je njegov upravnik trdil, da se ne bo čulo

zvonjenja in da bo vetrna elektrarna kot objekt konkurenca zvoniku. Vodja postopka z UE je rekel, da načeloma to ni slaba zadeva in da podpirajo težnjo po alternativnih virih energije, da pa mora investitor dobiti pisna soglasja strank v postopku.

Mateja je Wernerja, takoj ko se je gruča vabljenih in nevabljenih razšla, začela prepričevati, da bi zadevo kar postavili, ker soglasij oni tako nikoli ne bodo dali. Werner, ki je bil omamljen od ljubezni, ji je seveda dal prav in tako sta drugi dan, čeprav sem nasprotovala takemu hitenju, začela postavljati to zanimivo zadevščino. Motor sta pripeljala nazadnje, ker je bilo treba prej utrditi nosilni steber.

Ko sta začela kopati luknjo, se je pa začelo. Najprej se je pripeljala po bregu policija. Kaj kopljete, imate dovoljenje in tako naprej in tako dalje. Potem se je prikadil upravnik, se ulegel na izkopani del in rekel, da lahko nadaljujemo samo preko njegovega trupla. Mateja se je vrgla nanj in ga začela lasati. Ljubezen jo je res naredila močno. Potem je prišel profesor filozofije, ki je slučajno bil na obisku pri bratu, in je rekel, da bi bilo treba rešiti problem drugače. "Globalno gledano napravo res potrebujemo. Človeški faktor," je dodal, "je pa treba obvladati s filozofskimi ali verskimi načeli. Medtem je Mateja upravniku izpulila cel šop las, on pa je njej raztrgal jopico do komolcev in jo ugriznil v uho, da sta bila oba krvava, odnehala pa nista. Šli so po župnika, ta pa je prosil policista, da posreduje, ko je ravno tam. Policist je odgovoril, da nima sodnega naloga ali vsaj napotila Centra za socialno delo. Martina se je peljala na center po napotnico za policista, pa je morala socialna delavka še klicati kolegico, da se je posvetovala z njo, nakar je Martino minilo potrpljenje, da je vzela obrazec z mize in napotnico izpolnila kar sama, jo ožigosala, podpisala "za ravnateljico", ki je bila na bolniški ali na terenu in odvihrala nazaj na kraj dogodka. Policist je vzel napotnico in prosil mežnarja, da je prinesel vodno cev, ter oba razjarjena borca polival z mrzlo vodo tako dolgo, da sta se končno od mraza spustila in se drgetaje zatekla v mežnarijo po suhe rjuhe. Policist je množico razgnal, dele vetrne elektrarne pobral in rekel, da so do nadaljnjega zaplenjeni. Werner je Matejo, zavito v odejo, odpeljal domov, in tako se je začasno epizoda zaključila.

Zlatko Škrubej

Za šalo ali zares?

ČUDNO

Vaški župan vpraša gasilskega načelnika: Kje je danes gorelo?

- Pri Ruprehtovih, odvrne gasilski načelnik.
- Čudno, saj sploh nimajo zavarovano, se začudi vaški župan.

TUDI RES

Lojze vpraša prijatelja: Kako se reče manekenki, ki nosi usnjeno jakno?

- Hm, pojma nimam.
- Kost in koža.

VSE ZASEDENO

Kadrovnik vpraša kandidata za službo: Kaj znate delati?

- Nič.
- Žal mi je, ampak visoki položaji pri nas so že vsi zasedeni.

SRAMOTA

Prijatelja politizirata, pa se razjezi eden: Predsednika vlade je lahko sram!

- Zakaj?
- Ker vlada zombijem!

NEVARNO

Prijatelja se pogovarjata o protestnih shodih pri nas, pa reče eden: Na protestnih shodih se je nevarno dreti: "Dol z lopovi!"

- Zakaj?
- Preveč jih je ...

PRI GINEKOLOGU

Ginekolog reče gospe Štefki: Ja, gospa Štefka, že osmič ste noseči! Vaš mož bi se pa lahko že česa naučil!

Štefka odvrne: Zakaj pa, gospod zdravnik? Saj je vendar dobro opravil!

NE GRE

Marko potoži prijatelju: Z Mojco bi se poročila, ampak ne veva, kje bi živela.

- Lahko živita pri njenih starših, svetuje prijatelj.
- Ne gre, njuna živita pri svojih starših.

DIETA

Prijateljci kramljata ob kavici, pa reče ena: Madona, kako lepo si shujšala. Imaš kakšno novo dieto?

- Kje pa? Le krompir, korenje in fižol.
- A res? Si vse to skuhala ali spekla?
- Okopavala.

NESMISEL

Zvone reče staremu prijatelju: Vidim, da izgubljaš lase.

Prijatelj odvrne: Nesmisel, natančno vem, kje so. Na tleh v kopalnici.

PRIJAZEN NATAKAR

Gospa sedi sama v restavraciji in tiho joče. Solze se nabirajo v krožniku njene juhe.

Natakar to opazi in pristopi: Gospa, preveč boste solili juho.

NAJSREČNEJŠO NA SVETU

Mož in žena ležita v postelji. On se stisne k njej in ji reče: Naredil te bom najsrečnejšo žensko na svetu.

- Pogrešala te bom, odvrne žena.

DOBRO VE

Mojca pravi možu: V časopisu sem prebrala, da poročeni moški živijo dlje od samskih. Kaj praviš na to?

- Le zdi se dlje, odvrne mož.

Kaznovano skopuštv

Zlatko Škrubej

Bila sta mož in žena, ki sta si takoj po poroki umislila nenavaden način varčevanja. Dogovorila sta se, da bo mož, ki je bil precej potentne sorte, plačeval posteljne usluge, ona pa bo ta denar potem koristno porabila. Na nočno omarico sta postavila velik hranilnik in začela.

Dogovora sta se držala oba. Ona je bila v vsakem trenutku pripravljena na storitev, on pa je tudi vedel, da bo moral uslugo plačati. In plačeval je. Vedno ko je vstal iz postelje, je segel v denarnico in vrgel bankovec v hranilnik. Sčasoma pa mu je zadevsčina s plačevanjem začela iti na živce. Morda je šlo za padec kvalitete storitev ali pa čisto navadno rahlo naveličanost in monotonost, ki ubija čar še tako vročih zakonskih noči. Nekega dne namreč po tistem ni segel v denarnico in ni hotel plačati.

Žena ga je takoj vprašala: "Kaj pa je zdaj?" Mož se je pričel izgovarjati: "Leta in leta plačujem, pa ne vem, zakaj, ne vem, kam gre denar in kaj je s prihranki ..."

Žena je dejala: "To lahko takoj pojasnim. Stopi k oknu!"

On je stopil k oknu, ona pa mu je s prstom pokazala: "Ali vidiš tisti gozd pod hribom?"

"Vidim."

"Pa tisto kmetijo pod njim?"

"Vidim."

"Pa tisti velik senik?"

"Vidim."

"Vse to je kupljeno s tistim denarjem, če pa ne bi bil tako škrt in pohlepen, bi lahko imela še več!"

Moža je pogled na novo posest pomiril, a nekaj je ženo moral vprašati: "Res si veliko prihranila in veliko nakupila, a kako bi lahko kupila še več?"

"Lahko bi, če ti ne bi bil preveč skopuški, pohlepen in škrt!"

"Ne razumem?"

"Ne plačuješ mi toliko, kot mi plačujejo drugi!"

Vožnja s kolesom

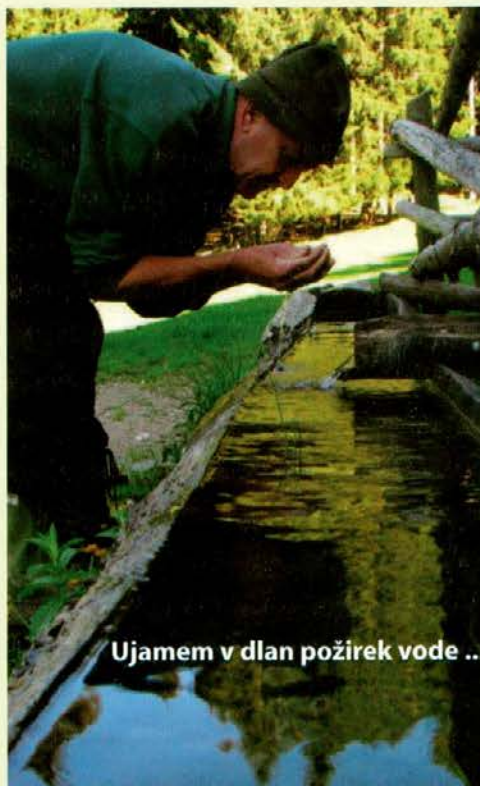
Janez Švab

Jože se je nekoliko obiral in kar naenkrat je prišel čas, da bi moral biti v nekaj minutah na sedežu Gozdne uprave v Črni. Hitro je pobral gozdarsko torbo, iz drvarnice vzel staro Puchovo kolo z velikimi kolesi in pričel naglo vrteti pedala. Malo pod Mlinarskim je preceščen klanec, a Jože, ki se mu je zares mudilo, je kljub temu pridno vrtel pedala. Kolo je postajalo vedno hitrejš in potrebe po dodatnem poganjanju ni bilo več.

Pogledal je okrog sebe, a glej ga zlomka, po desni ga je prehitelo zadnje kolo.

"Le kdo se zafrkava in mi za menoj pošilja kolo, saj bi me trap lahko zbil!" je zakričal in se obrnil nazaj. V tem času je opazil, da na njegovem Puchovem kolesu manjka zadnje kolo in da ga je le-to prehitelo. Šele tik pred Črno se je kolo ustavilo v kopi sena in Jože, ki je tako hitro peljal, da sploh ni potreboval zadnjega kolesa, se je tu ustavil, pobral kolo in ga ponovno namestil.

V Črno je kljub montaži prišel v rekordnem času. Sodelavcem je o dogodku povedal, a mu niso verjeli, ugovarjali pa mu tudi niso, kajti potem naslednjič ne bi bilo podobnih "resnic".

Ujamem v dlan požirek vode ...

Ponikva

Ponikva, potoček tihi,
kako samevaš ti,
počasi se premikaš,
ali misliš na nekdanje dni?

Koliko mlinov
ob tebi je stalo,
silna bila je tvoja moč,
ljudje so z vrečami hiteli,
da so kruha imeli.

Zdaj pa le še
gobar ali lovec
se ustavi na teh poteh
ali srna, da se napije
bistre vode.
Ti pa tiho ponikneš
in Paka postaneš.

Danica Tamše

Tam ob ograji

Ograja stara, kaj je s tabo,
je tudi tebe zlomil čas,
a kljub temu studenček čuvaš,
da lep je travnika obraz.

Slonel sem večkrat že ob tebi,
tu kjer izvir tvoj žubori,
poslušal s tabo ptičje petje,
takrat ko svit se tu rodi.

Živine zvonček tu se sliši
in v mraku srna se pripase,
glej tam sred mlake za ograjo
kalužnic cvet rumeni raste.

Ujamem v dlan požirek vode,
se ob ograji odpočijem,
ko zopet pot me vodi mimo,
ogreja k tebi spet zavijem.

Ograja stara v vetru, mrazu,
sem slišal jo, da tiho stoka,
pobožam z roko les strohneli
in se zavem, ograja joka.

Stanko Grl

LESO MASIVNE TEKA® LESENE HIŠE

Mi smo za les!

GLI d.o.o.

Gozdno lesni inženiring

24 urna asistenca za kolo in kolesarja

Odgovornost kolesarja do 30.000 €

Nezgodno zavarovanje kolesarja

Kasko zavarovanje kolesa

080 19 20
www.ZavarovalnicaMaribor.si

GG Slovenj Gradec – trden člen v gozdno-lesni verigi

GG Slovenj Gradec predela večino lesa sam

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec v svojem delovanju združuje več dejavnosti, ki se neposredno ali posredno navezujejo na gozdarsko proizvodnjo in lesno predelavo. Tako zaposluje šestdeset gozdnih delavcev, ki opravljajo sečnjo in spravilo lesa ter izvajajo nego v gozdu. Večji del tako pridobljene hlodovine predelamo sami na svojih dveh žagah v Otiškem Vrhu in Radljah ob Dravi. Konstrukcijski in žagan les, ki ga tako pridobimo, najde pot do končnega kupca ali pa ga sami vgradimo v lesene masivne hiše, predelamo v pohištvene elemente ali iz stranskih proizvodov proizvedemo toplotno in električno energijo.

Trudimo se, da lesu, ki zraste pri nas, dodamo kar največjo vrednost, pri čemer zaposlujemo ljudi, ki živijo in delajo pri nas. Za to pa nujno potrebujemo hlodovino. Približno polovico hlodovine pridobimo iz državnih gozdov, vsaj še enkrat toliko pa je moramo odkupiti od gozdnih posestnikov.

Prednosti, ki jih ima gozdni posestnik z oddajo svoje hlodovine GG Slovenj Gradec:

- odkup hlodovine smreke, jelke, macesna, bora in bukve po pošteni ceni in plačilo v 30 dneh
- odkup hlodovine vseh dolžin, debelin in kvalitete ter organiziran odvoz sortimentov
- odkup lesa na panju in organizirana sečnja ter spravilo lesa
- elektronski prevzem lesa na našem skladišču
- izdelava poročila o pavšalnem nadomestilu za prodajo okroglega lesa za preteklo leto
- bonusi za dobavo hlodovine

Bonusi

Našim dobaviteljem hlodovine smo za leto 2013 pripravili še dodatno stimulacijo za oddajo hlodovine našemu Gozdnemu gospodarstvu. **Gozdni posestniki bodo glede na polletno oddano količino lesa prejeli vrednostni bon**, ki ga bodo lahko izkoristili pri nabavi orodij, žaganega lesa, žagovine in drugega materiala v naših trgovinah Lesoteka v Radljah, Slovenj Gradcu, Celju in na Ptuj ali v naši žagi v Otiškem Vrhu in Radljah ob Dravi, in sicer v obdobju enega leta od prejema vrednostnega bona.

Bonusi:

Oddana količina m ³	Bonus v €
25–50	20
51–100	40
101–300	100
300 +	200

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADec D.D.**

Bonus po polletnem obračunu pošljemo po pošti.

Kontaktne osebe za odkup:

Božo Vrhnjak, vodja odkupa, tel. 031 575 172; e-pošta bozo.vrhnjak@gg-sg.si

Robert Uršej, odkupovalec, tel. 051 606 872; e-pošta robert.ursej@gg-sg.si

Ivan Martini, odkupovalec, tel. 041 656 005

Prosimo, da z omenjenimi osebami navežete stik in radi se bodo oglasili pri vas in se z vami dogovorili o podrobnostih.

Z oddajo hlodovine GG-ju Slovenj Gradec boste naredili veliko koristnega zase in z zagotovitvijo zaposlitve tudi za našo skupnost.

Dolomiti 5. in 6. julija 2013

Ker so ture v italijanske Dolomite za delavce GG in hčerinskih firm v lanskem in predlanskem letu odlično uspele, smo se dogovorili, da tudi letos organiziram dva dni čudovitih doživetij v tem raju na Zemlji. Seveda bom za letos priskrbel simbolične zelene majice, kot smo se dogovorili že lani ob povratku.

1. dan: petek, 5. julij

Peljali se bomo kot običajno preko Avstrije v Italijo, pri Brixnu zavili na Brennersko avtocesto in po njej nadaljevali proti jugu do odcepa za dolino **Gardena**. Po tej dolini se bomo vzpenjali v osrčje Dolomitov do kraja **San Ulrich**, kjer bomo zavili desno do kraja **Castelrotto**. Po počitku in zajtrku se bomo z gondolo povzpeli do kraja **Compatsch (1800 m)**, od tu pa peš po travnikih in čez prelaz do koč **Tierser Alp Hutte (2440 m)**. Do tu je okoli tri ure nezahtevne hoje. Koča leži pod sedlom pod mogočno steno, kjer je speljan zadnji del ferate **Maximilian weg**. Po daljšem počitku se bomo razdelili v dve skupini. Tisti najbolj hrabri (in seveda s potrebno opremo) bomo osvojili zadnji del ferrate **Maximilian weg**, ki se začne kar pri koči. Ferata tehnično ni nekaj posebnega, ima pa vse prvine, ki naj bi jih imela atraktivna ferata skupaj s čudovitim razgledom z vrha (**Gr. Rossahn, 2580 m**). Pod vrhom se bomo priključili na pot, po kateri bo šla druga skupina.

Druga skupina bo pot nadaljevala čez sedlo (vzpon cca 200 m) do našega cilja prvega dne, **Schlern Haus (2475 m)**. Tu imamo rezervirano prenočišče. Skupno računamo, da bomo imeli prvi dan 4–5 ur lahke hoje in 600–700 metrov vzpona.

Po večerji seveda ne bomo šli takoj spat, saj nas čaka presenečenje (letos pa bo).

2. dan: sobota, 6. julij

Po zajtrku, ki je vštet v ceno prenočišča, nas čakajo 3–4 ure spusta do dveh jezer **Lagi di Fie**. Spuščali se bomo po čudoviti soteski **Schlernbach**, za kakršne se navadno plača vstopnina. Po počitku nas čaka samo še spust 15 do 20 minut do kraja **Vols**, ker cesta do jezer ni primerna za velike avtobuse. Tako bo v drugem dnevu hoje za 3–4 ure.

Z avtobusom se bomo spustili po slikovitem kanjonu do mesta Bolzano. Planiran imamo še ogled največjega od štirih muzejev, ki jih ima najbolj znan alpinist na svetu Reinhold Messner na območju Dolomitov. Po pripovedovanju je nekaj izrednega. Bomo videli!

Čaka nas še vožnja proti domu. Na pizzo, brez katere seveda ne bomo šli iz Italije, bomo šli po uri in pol vožnje v restavracijo tik pred avstrijsko mejo, kjer pečejo odlične pizze, pa tudi mnogo drugega se dobi.

Čas povratka je med 22. in 24. uro; pa brez skrbi, saj je naslednji dan nedelja.

Obvezna oprema:

Poleg pohodniške opreme za sredogorje, malice in pijače za na pot so obvezni še osebni dokument, potrjena planinska izkaznica (zavarovanje in popust pri prenočišču), posteljnina in obilo dobre volje. Za ferate pa plezalni pas, samovarovalni komplet in čelada. Če nimate potrjene planinske izkaznice lahko to uredite ob prijavi.

Stroški:

Prevoz krije GG SG

Prenočišče z zajtrkom s popustom 17,5 €

Gondola do kraja Compatsch okoli 13 €

Messnerjev muzej 7 €

Lep planinski pozdrav!

Ivan Hartman – Vanč

Prijave z obvezno akontacijo 20 € so možne do zasedbe mest pri Vanču Hartmanu, informacije pa na telefonu 031 609 831.